

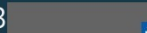
Rapportage participatieonderzoek afval gemeente Edam-Volendam

Aangevraagd door : Gemeente Edam-Volendam

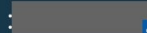
Contactpersoon : de heer 

Datum : 10 februari 2026

Right Marktonderzoek en Advies B.V.

Telefoon : 03 

Projectleider : de heer 

Projectnummer : 

Voor u ligt de rapportage met de resultaten van het participatieonderzoek dat wij hebben uitgevoerd met betrekking tot de afvalinzameling binnen de gemeente Edam-Volendam.

Wij bedanken alle betrokkenen voor de prettige samenwerking gedurende dit traject.

Vriendelijke groeten,

[Redacted] | [Redacted]@rightmarktonderzoek.nl

[Redacted] | [Redacted]@rightmarktonderzoek.nl

30

Jaar

Right Marktonderzoek

8,4

Gemiddelde
klantwaardering

Aangesloten bij

DATA &
INSIGHTS
NETWORK

BC

ISO 27001:2022
Gecertificeerd
door Brand Compliance


MGMT. SYS.
RVA C 548

1.	Onderzoeksopzet	3
2.	Resultaten inwoners	7
2.1	Algemeen	8
2.2	Gedifferentieerde tarieven	12
2.3	Inzameling restafval	22
2.4	Inzameling GFT	25
2.5	Inzameling grof afval	26
2.6	Achtergrondkenmerken	29
3.	Resultaten bedrijven	30
3.1	Algemeen	31
3.2	Huidige situatie	33
3.3	Gebruik milieustraat Volendam	34
3.4	Inzameling visgerelateerd afval	35
3.5	Achtergrondkenmerken	36
4.	Conclusie en aanbevelingen	37
4.1	Conclusie	38
4.2	Aanbevelingen	42

1. Onderzoeksopzet

1. Onderzoeksopzet (I)

Doelstelling

Het doel van dit onderzoek is om inwoners en ondernemers actief te betrekken bij de keuzes die gemaakt worden voor het nieuwe grondstoffenplan. Het onderzoek geeft inzicht in de mening en houding van inwoners en ondernemers ten aanzien van de 11 uitgangspunten die door de gemeenteraad zijn vastgesteld. De resultaten bieden gemeente Edam-Volendam waardevolle input en concrete handvatten voor het maken van onderbouwde keuzes rondom het nieuwe grondstoffenplan.

Doelgroep

De doelgroep van het onderzoek wordt gevormd door zowel inwoners van als ondernemers, gevestigd in gemeente Edam-Volendam. In totaal hebben 16.164 residentiële huishoudens en 4.910 bedrijven een uitnodiging ontvangen om deel te nemen aan het onderzoek.

Vragenlijst

De vragenlijsten voor zowel inwoners als ondernemers zijn in samenwerking met betrokkenen van gemeente Edam-Volendam ontwikkeld. De vragenlijsten zijn opgesteld op basis van de 11 uitgangspunten, mogelijke maatregelen en bijbehorende vraagstukken die de gemeente Edam-Volendam had rondom het nieuwe grondstoffenplan. Voor inwoners richten de vragen zich op de algemene tevredenheid over de afvalinzameling en op specifieke thema's: gedifferentieerde tarieven, restafval, gft en grof afval. Voor ondernemers ligt de focus op tevredenheid over de inzameling van bedrijfsafval, de huidige situatie, het gebruik van de milieustraat in Volendam, visgerelateerd afval en het op laten halen van bedrijfsafval door marktpartijen.



1. Onderzoeksopzet (II)

Methode

Het onderzoek is uitgevoerd door middel van online onderzoek. Alle huishoudens en bedrijven zijn per brief aangeschreven om deel te nemen aan het onderzoek. De uitnodigingsbrieven bevatten een link naar de online vragenlijst en unieke inloggegevens. Door deze werkwijze kreeg ieder huishouden enkel vragen die voor huishoudens relevant zijn; omdat op enkele plekken in de gemeente een deel van de afvalinzameling net anders is georganiseerd, is niet elke vraag op elk huishouden van toepassing. Deze werkwijze garandeert bovendien dat de vragenlijst maar één keer per huishouden kon worden ingevuld. Ook is de mogelijkheid geboden om in het gemeentehuis een papieren versie van de vragenlijst op te halen, die gratis geretourneerd kon worden aan Right Marktonderzoek. Daardoor konden ook digitaal minder vaardige inwoners deelnemen aan het onderzoek. Voorafgaand aan het participatieonderzoek is deze middels een brief door de gemeente Edam-Volendam aangekondigd.

Rapportage

In deze rapportage zijn de resultaten op totaalniveau weergegeven. Het rapport start met de resultaten onder inwoners in hoofdstuk 2. Deze worden gerapporteerd met behulp van overzichtelijke figuren. In hoofdstuk 3 worden de resultaten van het onderzoek onder bedrijven weergegeven. Hierbij worden de resultaten van bedrijven met werknemers en zzp'ers gesplitst weergegeven. De samenvatting en aanbevelingen zijn, op basis van de resultaten, uitgewerkt in hoofdstuk 4.



1. Onderzoeksopzet (III)

Respons

Het onderzoek is uitgevoerd in de periode van 20 november tot en met 8 december 2025. Alle 16.164 huishoudens van en 4.910 bedrijven gevestigd in gemeente Edam-Volendam zijn uitgenodigd voor het onderzoek; hiervan hebben 2.476 inwoners en 298 ondernemers de vragenlijst volledig ingevuld. Dat is een respons van 15% voor inwoners en 6% voor bedrijven. Van de 298 deelnemende bedrijven zijn alleen de 148 bedrijven met bedrijfsafval in de analyse meegenomen.

Statistische onderzoeksverantwoording

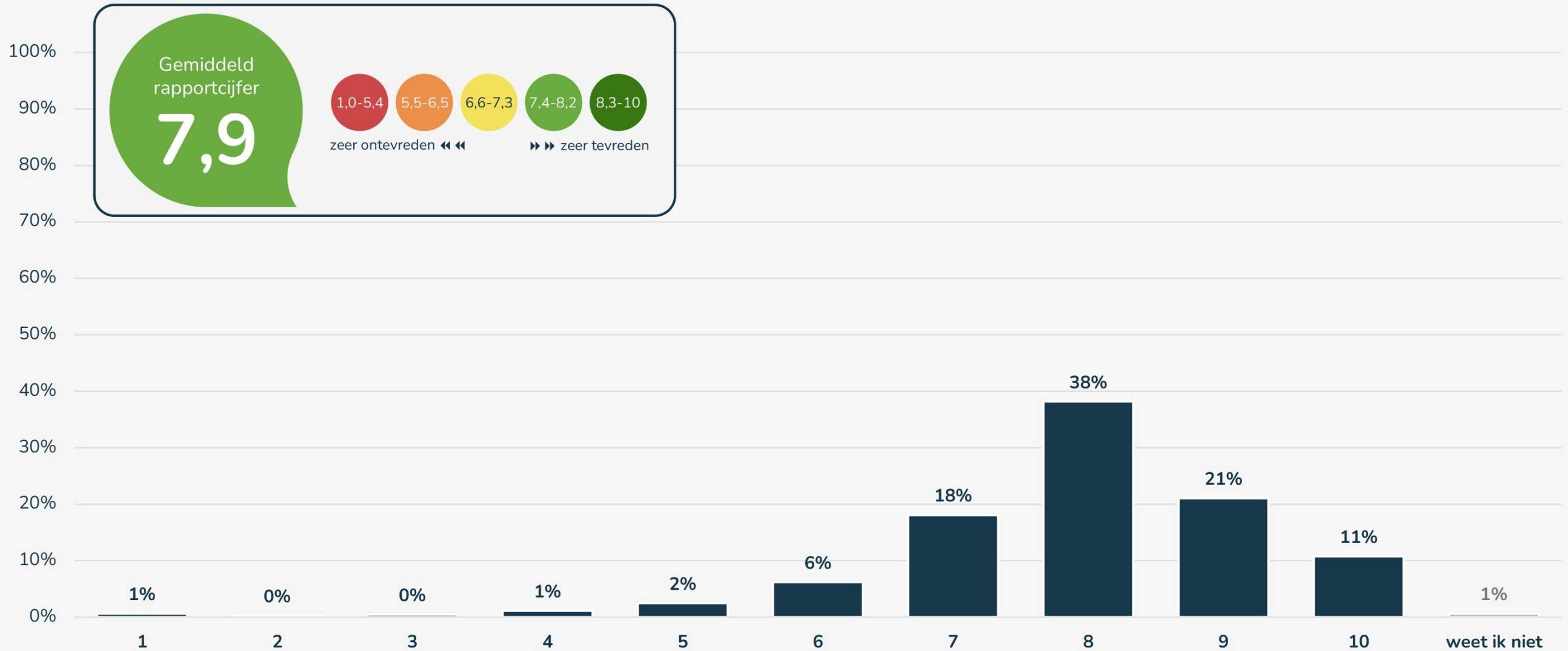
Doorgaans wordt een gewenst betrouwbaarheidsniveau van 95% gehanteerd om statistisch verantwoorde uitspraken te kunnen doen over een populatie. Op basis van de omvang van de onderzoekspopulatie (16.164 huishoudens en 4.910 bedrijven) en het aantal respondenten (2.476 inwoners en 298 ondernemers) kan de foutmarge worden berekend. Op basis van deze uitgangspunten moeten de uitkomsten met betrekking tot inwonersop totaalniveau worden gelezen met een maximale foutmarge van 2%. Dat wil zeggen dat wanneer een resultaat 50% is, deze in werkelijkheid tussen de 48% en 52% kan liggen. De uitkomsten met betrekking tot ondernemers moeten worden gelezen met een maximale foutmarge van 6%.



2. Resultaten inwoners

Met welk rapportcijfer beoordeelt u de afvalinzameling in het algemeen?

basis = alle respondenten (inwoners | n=2.476)



Gemiddeld
rapportcijfer

7,9

De toelichtingen op de rapportcijfers laten een positief en genuanceerd beeld zien. In het algemeen zijn inwoners tevreden over de afvalinzameling, wat ook blijkt uit het rapportcijfer. Tegelijkertijd wijzen de opmerkingen op een aantal terugkerende aandachtspunten, zoals de wens voor beter functionerende ondergrondse containers, een ruimere grofvuilregeling en meer mogelijkheden voor plasticinzameling. Ook worden verschillen tussen kernen soms als oneerlijk ervaren. Ondanks deze verbeterpunten geven veel inwoners aan dat de basis van de afvalinzameling goed functioneert en dat de gemeente over het algemeen schoon wordt gehouden.

Inwoners zijn over het algemeen tevreden tot zeer tevreden over de huidige afvalinzameling in de gemeente. Men ervaart deze als betrouwbaar, duidelijk en voldoende frequent: containers worden meestal op tijd geleegd, GFT en restafval worden volgens een herkenbaar schema opgehaald en veel mensen geven aan dat zij hun afval altijd goed kwijt kunnen. Vooral de ondergrondse containers en de milieustraat worden vaak als pluspunten genoemd: ze zorgen voor minder rommel op straat, minder overlast van dieren en geven inwoners het gevoel dat de gemeente netjes en schoon is.

Tegelijkertijd komen in de toelichtingen een aantal verbeterpunten terug, die door een deel van de inwoners worden benoemd. Hierbij geldt dat open toelichtingen in vragenlijsten doorgaans vaker worden gebruikt om knelpunten en ontevredenheid te uiten dan om tevredenheid te bevestigen; positieve ervaringen blijven daardoor relatief vaker onbenoemd. Een relatief vaak genoemd verbeterpunt is dat ondergrondse containers regelmatig vol, verstopt of geblokkeerd zijn, vaak in het weekend. Inwoners moeten dan met zware zakken naar een andere container of weer terug naar huis, wat vooral voor ouderen en minder mobiele mensen lastig is. Ook de GFT-frequentie wordt in met name de dorpen uit de voormalige gemeente Zeevang en in de zomer soms als onvoldoende ervaren: één keer per twee weken leidt bij veel tuinafval en warm weer tot stank, maden en overvolle bakken.

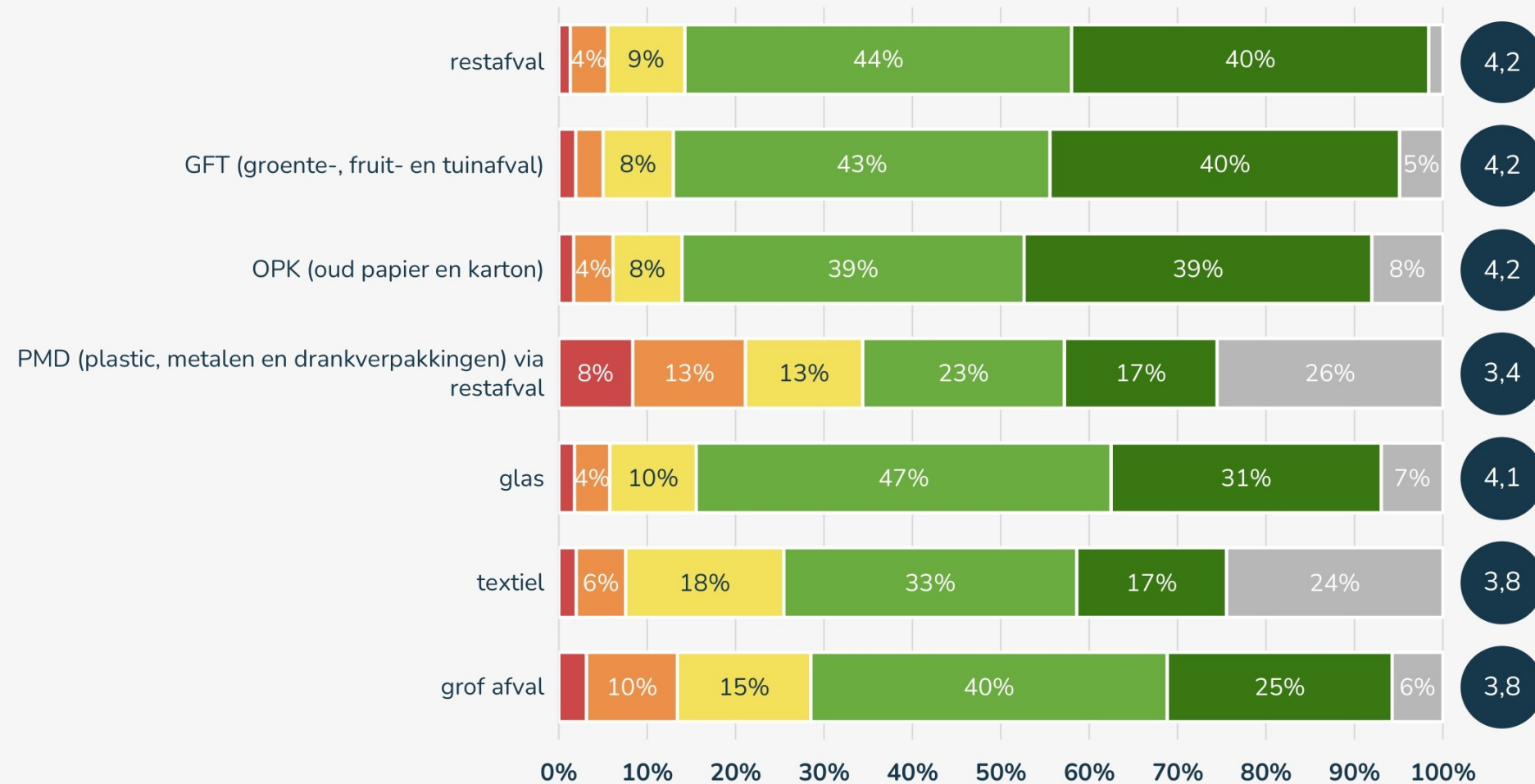
Een tweede aandachtspunt betreft het grofvuil. De inwoners die hier iets over toelichten, ervaren dat er steeds minder wordt meegenomen (bijvoorbeeld matrassen, sommige elektrische apparaten, glas/ramen, grote meubelstukken) en dat daardoor veel grofvuil lang op straat blijft liggen. De regels zijn voor hen soms onduidelijk: men weet niet goed wat wel en niet wordt geaccepteerd en waarom. Dit probleem raakt vooral mensen zonder auto of aanhanger, die geen alternatief hebben om groot afval zelf weg te brengen naar de milieustraat. Daarnaast leeft bij sommigen onvrede over het feit dat plastic, blik en drankkartons niet apart worden ingezameld, terwijl dit volgens inwoners in veel andere gemeenten wél gebeurt en bij hen thuis een groot deel van het restafval uitmaakt.

Tot slot zijn er zorgen over capaciteit en toegankelijkheid van voorzieningen. Glas- en papiercontainers zijn op sommige locaties vaak vol, milieustraten worden als druk en qua openingstijden ongunstig voor werkenden ervaren, en er is een gevoel van ongelijkheid tussen Edam-Volendam en de dorpen van de voormalige gemeente Zeevang (lagere frequentie, maar dezelfde heffing). Een deel van de rommel rond de containers en het grofvuil schrijft men toe aan gedrag van bewoners zelf: verkeerd aanbieden, te vroeg of naast de bak zetten. Hier vragen sommige inwoners om betere communicatie, duidelijkere regels én meer handhaving, terwijl ze tegelijkertijd de basis van het huidige systeem, de ondergrondse containers, GFT- en restafvalinzameling en de milieustraat, graag in stand willen houden.

2.1 Algemeen | tevredenheid per afvalstroom

Hieronder is te zien hoe tevreden men is over de afvalinzameling van de verschillende afvalstromen.

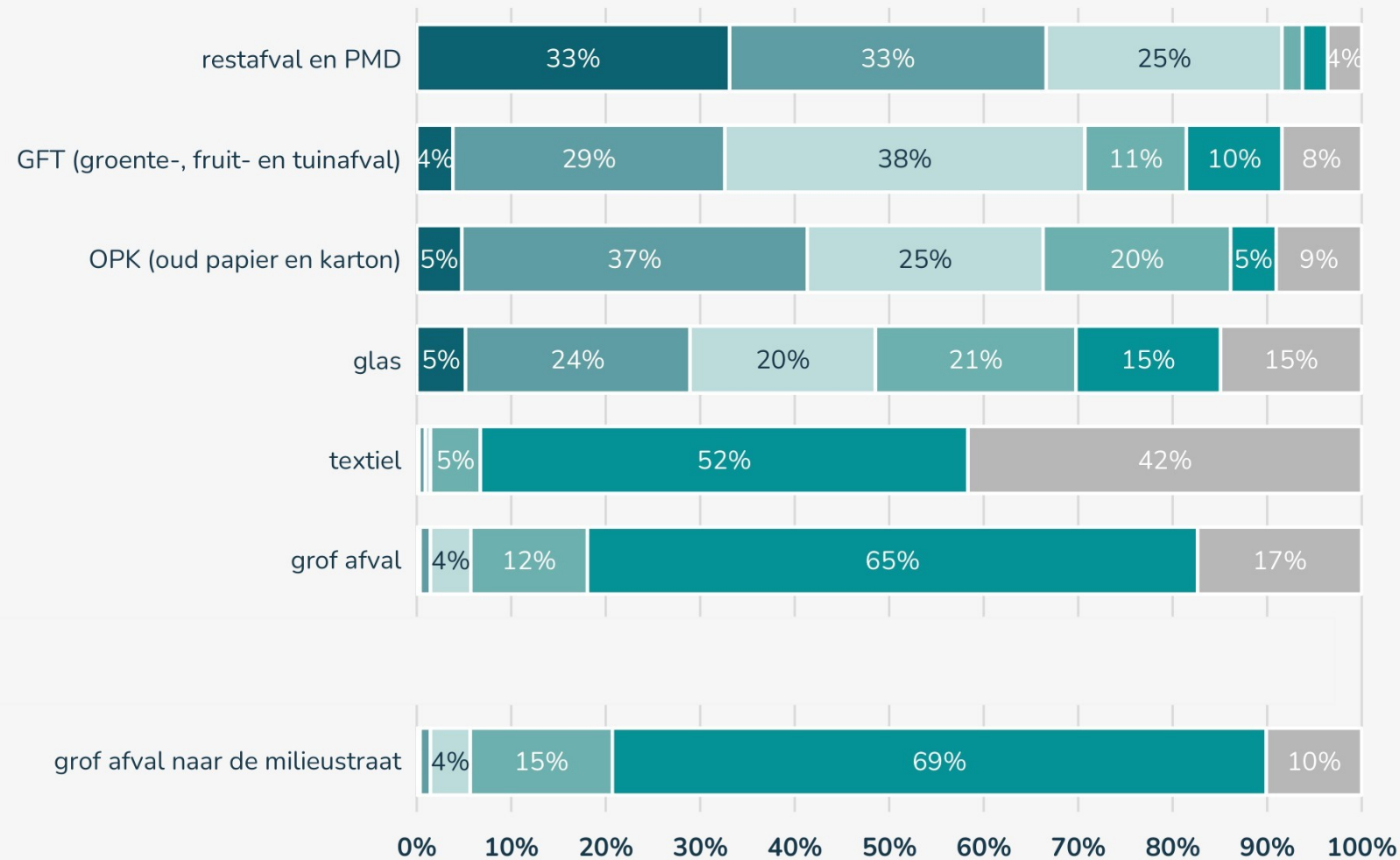
basis = alle respondenten (inwoners | n=2.476)



■ zeer ontevreden ■ ontevreden ■ neutraal ■ tevreden ■ zeer tevreden ■ n.v.t / weet niet ● gemiddelde scores op vijfpuntenschaal

Hieronder is te zien hoe vaak men elke afvalstroom aanbiedt of naar de milieustraat brengt.

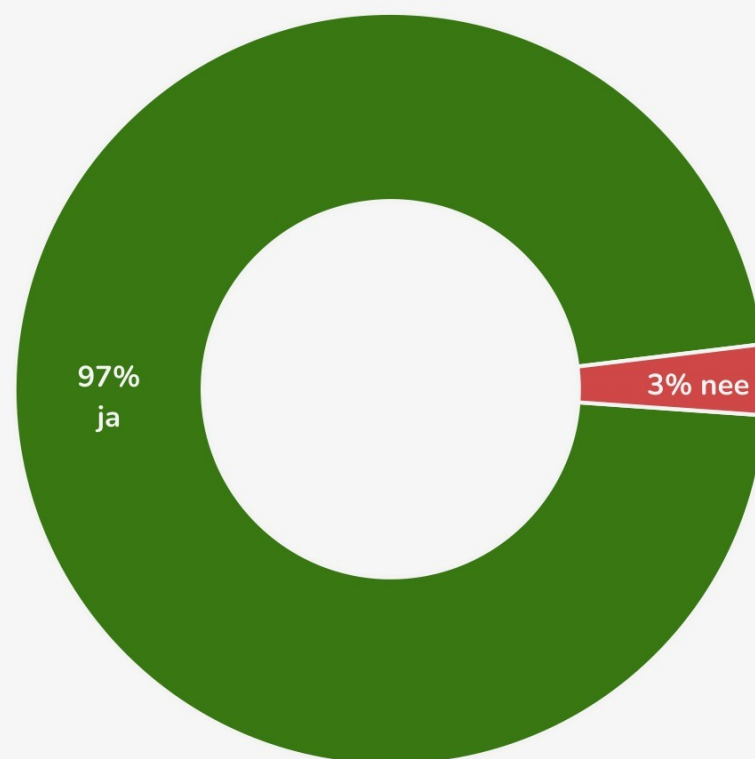
basis = alle respondenten (inwoners | n=2.476)



■ vaker dan 1x per week
 ■ 1x per week
 ■ 1x per 2 weken
 ■ 1x per maand
 ■ minder vaak dan 1x per maand
 ■ n.v.t / weet niet

Is deze omschrijving duidelijk?

basis = alle respondenten (inwoners | n=2.476)



Op dit moment betaalt elke inwoner in de gemeente Edam-Volendam per jaar even veel voor de inzameling van restafval.

Wanneer u GFT, oud papier, karton, textiel en glas goed scheidt, waardoor er minder restafval overblijft, wordt u hiervoor financieel niet beloond.

Gemeente Edam-Volendam wil weten hoe inwoners denken over gedifferentieerde tarieven voor restafval. Bij gedifferentieerde tarieven bestaan de kosten voor het restafval uit een vast deel per jaar en een variabel deel. Het variabele deel betaalt u per keer dat u uw restafvalcontainer aan de weg zet of een zak in de ondergrondse restafvalcontainer gooit. Met de variabele heffing heeft u zelf meer invloed op uw afvalstoffenheffing. Dit betekent dat hoe minder restafval u aanbiedt, hoe lager uw kosten zijn.

Inwoners die aangeven dat de omschrijving niet duidelijk is (n=75), geven aan dat zij na het lezen van de tekst geen goed beeld hebben van wat het systeem van gedifferentieerde tarieven in de praktijk voor hen betekent. Zij missen een concrete en begrijpelijke uitleg van de gevolgen voor hun eigen situatie.

Met name de financiële uitwerking is onduidelijk. Het is voor inwoners niet helder wat onder het vaste (basis)bedrag valt en of dit bedrag verandert bij invoering van gedifferentieerde tarieven. Veel inwoners hebben het gevoel dat het vaste bedrag blijft staan en dat de variabele kosten daar bovenop komen, waardoor de totale kosten altijd hoger uitvallen. De suggestie dat minder restafval automatisch leidt tot lagere kosten wordt daardoor als verwarrend ervaren.

Daarnaast geven inwoners aan dat begrippen als restafval en andere afvalstromen onvoldoende worden toegelicht. Het blijft onduidelijk wat precies meetelt, wat tot restafval behoort en in hoeverre extra scheiden daadwerkelijk invloed heeft op de kosten.

Tot slot is onduidelijk hoe het aanbieden van restafval wordt geregistreerd en gecontroleerd. Inwoners weten niet of wordt gerekend per keer aanbieden, per gewicht of op een andere manier. In combinatie met het als ingewikkeld ervaren taalgebruik leidt dit ertoe dat de omschrijving als onduidelijk en moeilijk te begrijpen wordt beoordeeld.

2.2 Gedifferentieerde tarieven | financieel

Hieronder is te zien hoe men tegenover de volgende aspecten staat.

basis = alle respondenten (inwoners | n=2.476)

Hoe staat u tegenover...



■ zeer negatief ■ negatief ■ neutraal ■ positief ■ zeer positief ■ n.v.t / weet niet ● gemiddelde scores op vijfpuntenschaal

Kunt u aangeven waarom u *<(zeer) negatief / neutraal / (zeer) positief>* staat tegenover het idee dat inwoners die hun afval goed scheiden daarvoor financieel beloond worden?

basis = alle respondenten (inwoners | n=2.476)

(zeer) negatief

(n=615) | 8% kan niets noemen

De (zeer) negatieve groep ervaart financiële beloning voor afvalscheiding niet als beloning, maar als een verkapte vorm van betalen per hoeveelheid afval, wat uiteindelijk tot hogere kosten leidt. Vooral grotere gezinnen, huishoudens met baby's, medisch afval, ouderen en mensen met een laag inkomen zouden hierdoor oneerlijk worden benadeeld, terwijl zij weinig invloed hebben op hun afvalproductie.

Daarnaast vreest men sterke negatieve neveneffecten, zoals illegale dumping, zwerfafval en afvaltoerisme, mede op basis van ervaringen in andere gemeenten. Het systeem wordt gezien als complex, fraudegevoelig en moeilijk te handhaven, met extra bureaucratie en privacy zorgen. Veel respondenten twijfelen bovendien aan de meerwaarde, omdat het huidige systeem volgens hen goed functioneert en centrale of machinale nascheiding als efficiënter wordt beschouwd.

neutraal

(n=451) | 29% kan niets noemen

De neutrale groep ziet het idee als mogelijk nuttig, maar vindt het nu te vaag en sterk afhankelijk van de uitwerking (tarieven, meten/wegen, controle en praktische haalbaarheid). Men twijfelt aan eerlijkheid en handhaafbaarheid (fraude, "goede lijden onder kwade", bureaus die afval in andermans bak gooien) en vreest net als de negatieve groep meer zwerfafval/dumping als betalen per zak/aanbieding de praktijk wordt.

Tegelijk geven veel respondenten aan dat ze al scheiden wat kan, maar dat de voorzieningen onvoldoende zijn (o.a. geen/te weinig opties voor plastic/PMD, bereikbaarheid in buitengebied, weinig ruimte in appartementen/oudere kern). Daarom neigt men naar: eerst faciliteiten op orde en helderheid over kosten/regels, en liever een simpel, gelijk systeem zonder "belonen/straffen" dan een complex, controle-intensief model.

(zeer) positief

(n=1.381) | 17% kan niets noemen

De (zeer) positieve groep ziet financiële beloning vooral als een eerlijke en effectieve prikkel om gewenst gedrag te stimuleren. Het uitgangspunt "de vervuiler betaalt" wordt breed gedragen: inwoners die weinig restafval produceren en hun afval goed scheiden, moeten niet meebetalen voor mensen die dat niet doen. Veel respondenten ervaren het huidige systeem als onrechtvaardig, omdat kleine huishoudens en bewuste scheiders nu hetzelfde betalen als grote of onverschillige vervuilers.

Daarnaast benadrukken zij de milieuwinst: betere afvalscheiding leidt tot meer recycling, minder verbranding, lagere verwerkingskosten en meer bewustwording over consumptie en afval. Belonen wordt gezien als motiverender dan straffen en als waardering voor extra moeite en discipline. Steun is wel afhankelijk van randvoorwaarden, zoals voldoende inzamelvoorzieningen (met name voor PMD/plastic), eerlijke meting en het voorkomen van dumping en fraude.

Kunt u aangeven waarom u <(zeer) negatief / neutraal / (zeer) positief> staat tegenover het idee dat u meer zou betalen voor afvalinzameling als u daarvoor minder uw afval hoeft te scheiden?

basis = alle respondenten (inwoners | n=2.476)

(zeer) negatief

(n=1.431) | 16% kan niets noemen

De (zeer) negatieve groep wijst het idee af, onder andere omdat het minder scheiden tegen betaling als fundamenteel verkeerd en milieuvriendelijk wordt gezien. Afval scheiden is voor hen een norm en burgerplicht, geen keuze die je kunt afkopen met geld. Meer betalen om minder te scheiden geeft volgens deze groep een verkeerd signaal, ondermijnt bewustwording en leidt tot meer verbranding van waardevolle grondstoffen. Daarnaast leeft de overtuiging dat het huidige systeem oneerlijk en contraproductief is: mensen die al goed scheiden worden gestraft, terwijl gemakzucht en hogere inkomens worden beloond.

Aan de andere kant verwacht men meer zwerfafval, illegale dumping en fraude door mensen die niet willen scheiden en ook niet betalen, terwijl de afvalstoffenheffing nu al als hoog wordt ervaren. Veel respondenten hebben weinig vertrouwen dat kosten echt zullen dalen en zien het voorstel vooral als een verkapte kostenverhoging, terwijl het huidige systeem volgens hen prima functioneert.

neutraal

(n=539) | 34% kan niets noemen

De neutrale groep heeft geen duidelijke voorkeur omdat zij de effecten, kosten en uitvoering nog niet goed kunnen inschatten. Veel mensen scheiden nu al netjes en zullen dat blijven doen, maar twijfelen of minder scheiden echt goedkoper of efficiënter is en of verwerking na inzameling voldoende betrouwbaar gebeurt. Sommigen vinden het huidige systeem prima, anderen missen juist betere voorzieningen om goed te kunnen scheiden.

Daarnaast zijn er zorgen over praktische haalbaarheid en mogelijke neveneffecten. Men betwijfelt of zo'n betalingssysteem eerlijk en controleerbaar is en vreest dumping of zwerfafval. Ook verschillen in woonsituatie spelen mee: niet iedereen heeft ruimte of mobiliteit om goed te scheiden. De financiële kant blijft onduidelijk; men wil niet méér betalen zonder duidelijk voordeel, al begrijpt men dat nascheiding mogelijk extra kost.

(zeer) positief

(n=435) | 18% kan niets noemen

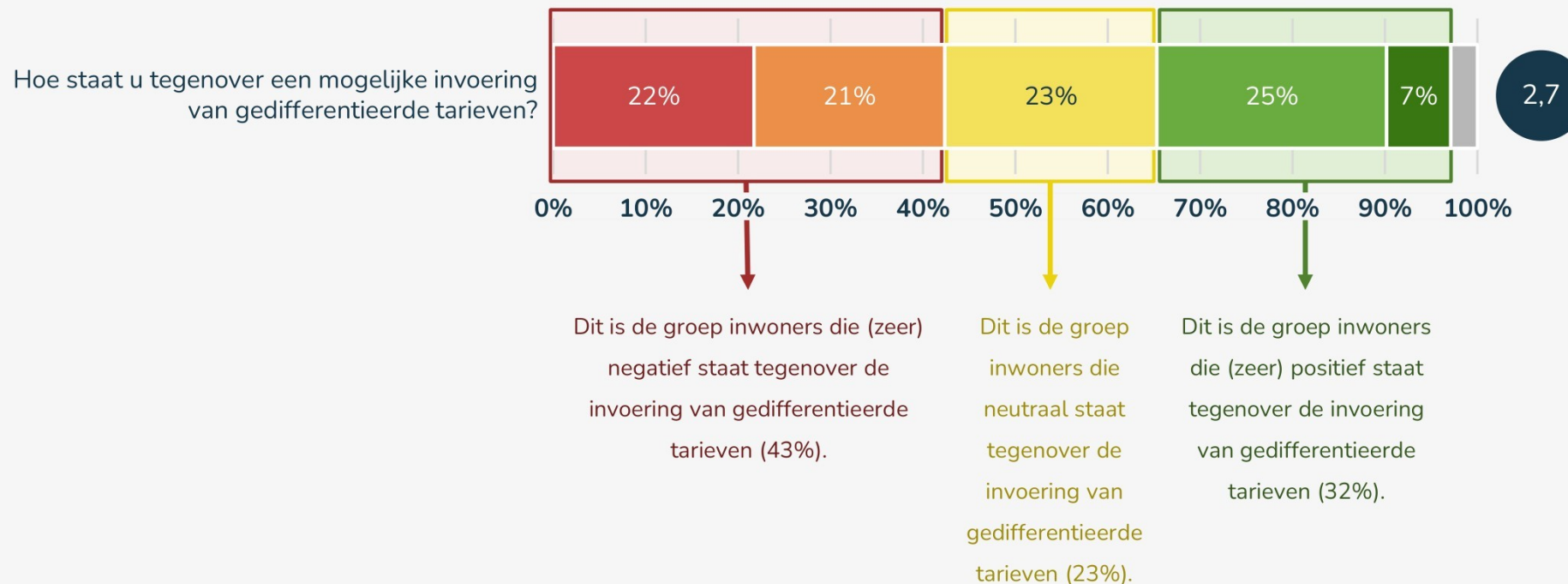
De (zeer) positieve groep vindt het voorstel aantrekkelijk vanwege gemak, tijdwinst en eenvoud. Minder scheiden betekent minder handelingen in huis, minder bakken of klike's en minder ruimtebeslag, wat vooral prettig is voor bewoners van kleinere woningen of appartementen. Veel respondenten zijn bereid meer te betalen voor dit gemak, omdat zij tijd, comfort en overzicht belangrijk vinden.

Daarnaast vinden zij het logisch en eerlijk dat extra kosten worden doorberekend aan inwoners die minder scheiden: wie het scheiden uitbesteedt aan gemeente of afvalverwerker, betaalt voor dat extra werk (de vervuiler betaalt). Een deel heeft vertrouwen in centrale of technische nascheiding, mits dit goed wordt georganiseerd, het straatbeeld schoon blijft en de verwerking transparant is.

2.2 Gedifferentieerde tarieven | houding

Hieronder is te zien hoe men tegenover een mogelijke invoering van gedifferentieerde tarieven staat.

basis = alle respondenten (inwoners | n=2.476)



Hiernaast is het resultaat te zien op de vraag 'Hoe staat u tegenover een mogelijke invoering van gedifferentieerde tarieven?'.

Daarnaast zijn inwoners op basis van deze vraag in drie groepen in te delen: (zeer) negatief, neutraal en (zeer) positief ten opzichte van de invoering van gedifferentieerde tarieven. Deze groepen worden gebruikt om resultaten van andere vragen uit te splitsen en zo verschillen in opvattingen tussen de groepen zichtbaar te maken.

2.2 Gedifferentieerde tarieven | financiële aspecten naar houding

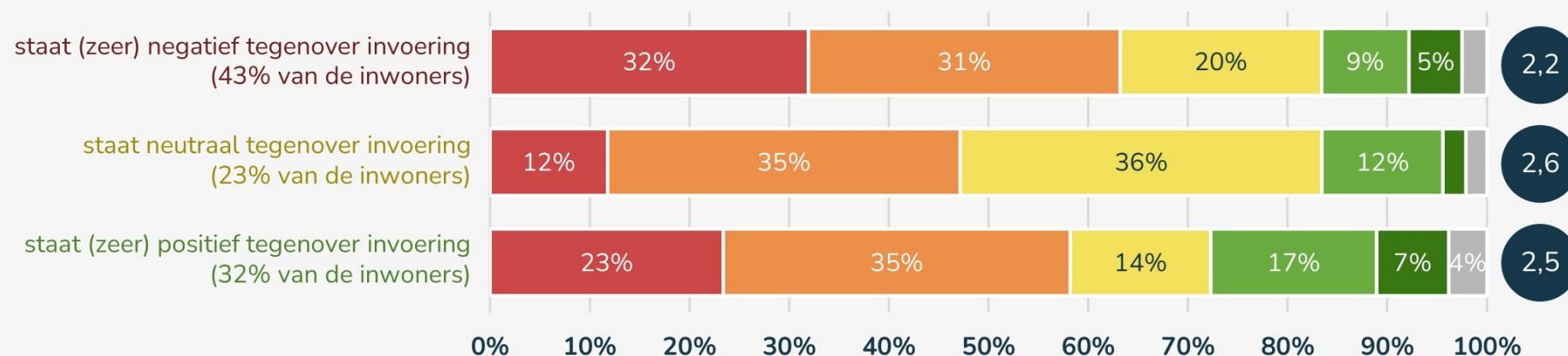
Hieronder is te zien hoe men staat tegenover het idee dat inwoners die hun afval goed scheiden daarvoor financieel beloond worden, uitgesplitst naar de houding tegenover de invoering van gedifferentieerde tarieven.

basis = alle respondenten (inwoners | n=2.476)



Hieronder is te zien hoe men staat tegenover het idee dat inwoners meer zouden betalen voor afvalinzameling als u daarvoor minder afval hoeven te scheiden, uitgesplitst naar de houding tegenover de invoering van gedifferentieerde tarieven.

basis = alle respondenten (inwoners | n=2.476)



Hiernaast is weergegeven hoe men tegenover de financiële aspecten van gedifferentieerde tarieven staat, uitgesplitst naar inwoners die (zeer) negatief, neutraal of (zeer) positief tegenover de invoering van gedifferentieerde tarieven staan.

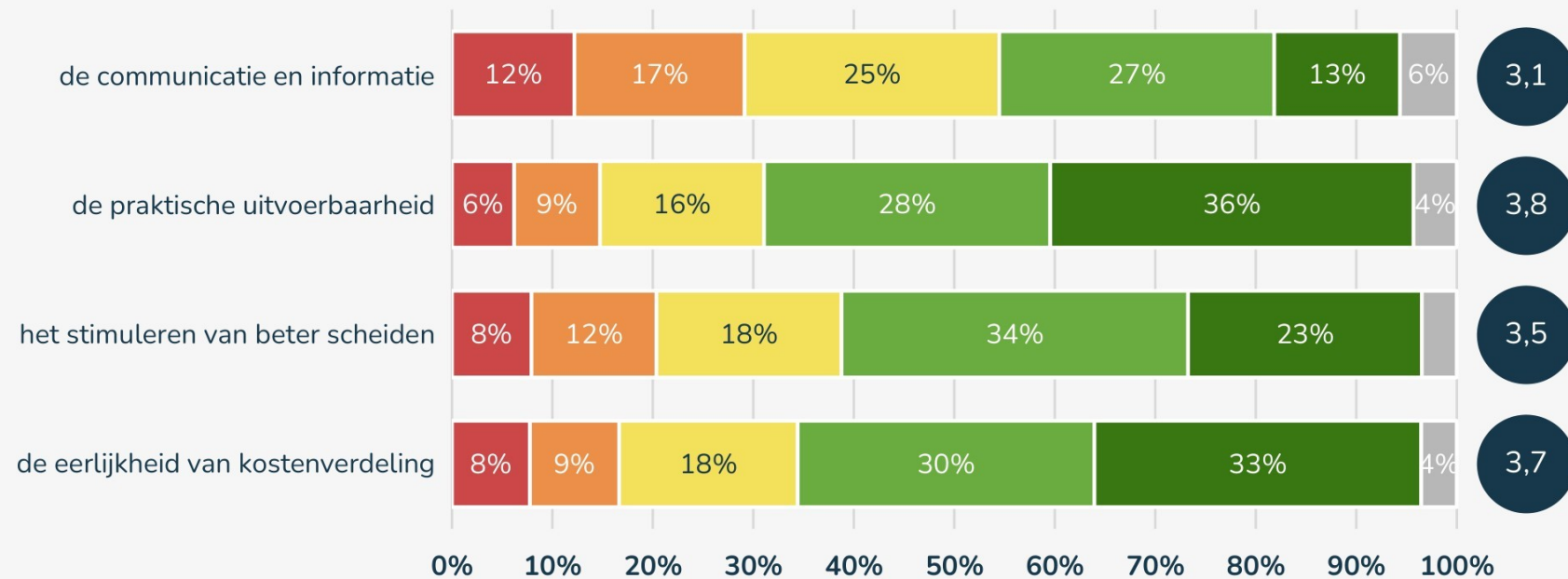
Inwoners die (zeer) negatief staan tegenover de invoering van gedifferentieerde tarieven beoordelen ook het idee van financiële beloning voor goed scheiden duidelijk vaker negatief. Tegelijkertijd blijkt dat de houding ten opzichte van de invoering van gedifferentieerde tarieven nauwelijks invloed heeft op de opinie over het idee dat inwoners meer zouden betalen wanneer zij minder hoeven te scheiden.

Dit duidt erop dat inwoners die (zeer) negatief staan tegenover de invoering vooral moeite hebben met financiële consequenties, terwijl bij de overige inwoners de acceptatie van goed scheiden en belonen hoger ligt. Geen enkele groep wil meer betalen om minder te hoeven scheiden.

2.2 Gedifferentieerde tarieven | invloed

Hieronder is te zien in hoeverre verschillende aspecten invloed hebben op de mening over gedifferentieerde tarieven.

basis = alle respondenten (inwoners | n=2.476)

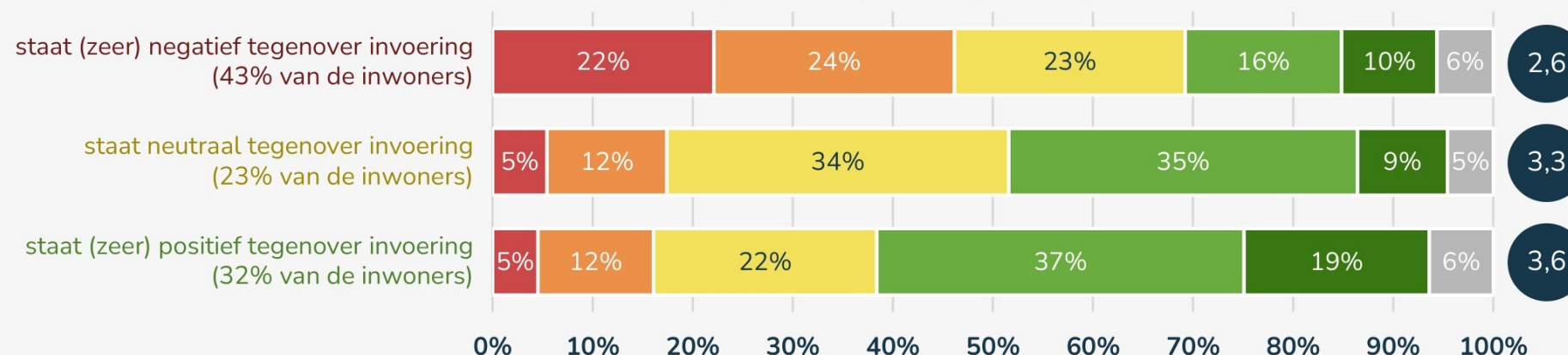


■ helemaal geen invloed ■ geen invloed ■ neutraal ■ invloed ■ zeer veel invloed ■ n.v.t / weet niet ● gemiddelde scores op vijfpuntenschaal

2.2 Gedifferentieerde tarieven | invloed factoren naar houding (I)

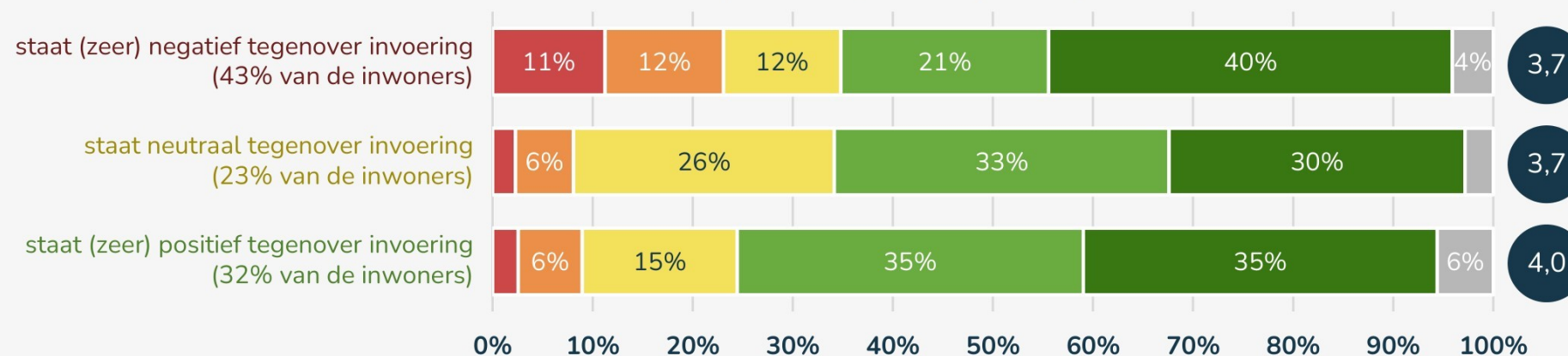
Hieronder is te zien in hoeverre de communicatie en informatie invloed heeft op de mening over gedifferentieerde tarieven, uitgesplitst naar de houding tegenover de invoering van gedifferentieerde tarieven.

basis = alle respondenten (inwoners | n=2.476)



Hieronder is te zien in hoeverre de praktische uitvoerbaarheid invloed heeft op de mening over gedifferentieerde tarieven, uitgesplitst naar de houding tegenover de invoering van gedifferentieerde tarieven.

basis = alle respondenten (inwoners | n=2.476)



■ helemaal geen invloed ■ geen invloed ■ neutraal ■ invloed ■ zeer veel invloed ■ n.v.t / weet niet ● gemiddelde scores op vijfpuntenschaal

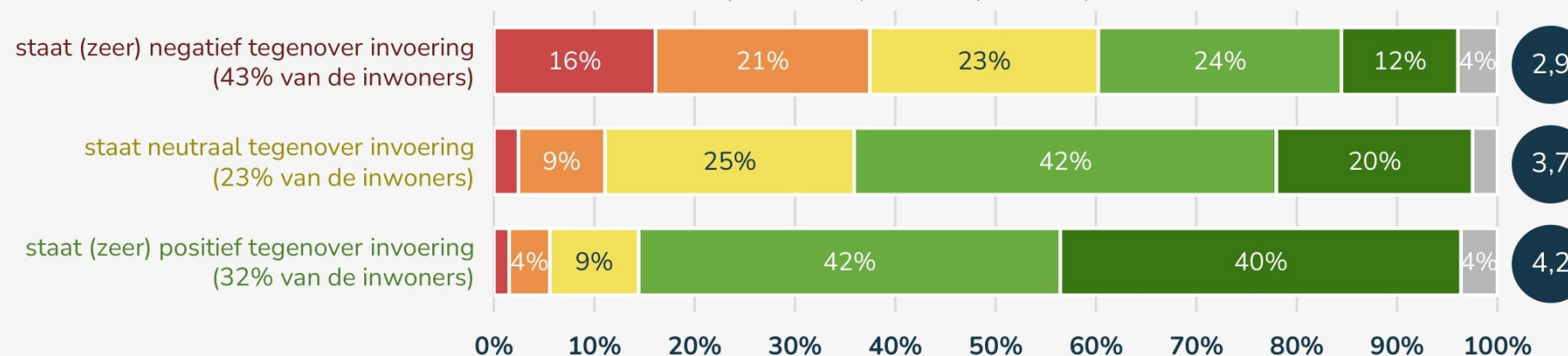
Hiernaast is weergegeven welke invloed de verschillende aspecten hebben op de mening over gedifferentieerde tarieven, uitgesplitst naar inwoners die (zeer) negatief, neutraal of (zeer) positief tegenover de invoering van gedifferentieerde tarieven staan.

Inwoners die (zeer) negatief staan tegenover de invoer van gedifferentieerde tarieven geven opvallend vaker dan bij andere aspecten aan dat de praktische uitvoerbaarheid (zeer veel) invloed heeft op hun mening. Dit toont aan dat weerstand niet per definitie principieel is, maar waarschijnlijk sterk samenhangt met zorgen over de uitwerking en handhaving in de praktijk.

2.2 Gedifferentieerde tarieven | invloed factoren naar houding (II)

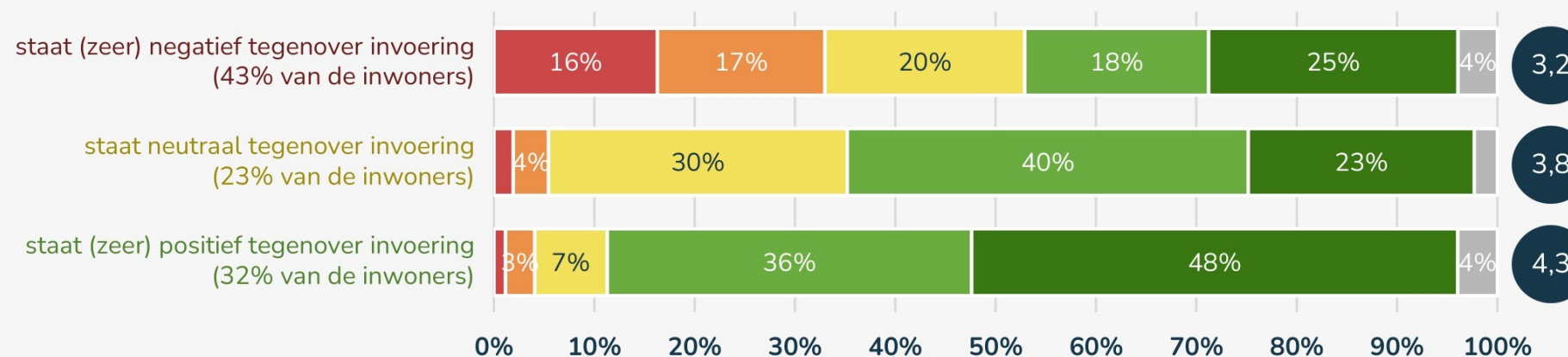
Hieronder is te zien in hoeverre het stimuleren van beter scheiden invloed heeft op de mening over gedifferentieerde tarieven, uitgesplitst naar de houding tegenover de invoering van gedifferentieerde tarieven.

basis = alle respondenten (inwoners | n=2.476)



Hieronder is te zien in hoeverre de eerlijkheid van kostenverdeling invloed heeft op de mening over gedifferentieerde tarieven, uitgesplitst naar de houding tegenover de invoering van gedifferentieerde tarieven.

basis = alle respondenten (inwoners | n=2.476)



Hiernaast is weergegeven welke invloed de verschillende aspecten hebben op de mening over gedifferentieerde tarieven, uitgesplitst naar inwoners die (zeer) negatief, neutraal of (zeer) positief tegenover de invoering van gedifferentieerde tarieven staan.

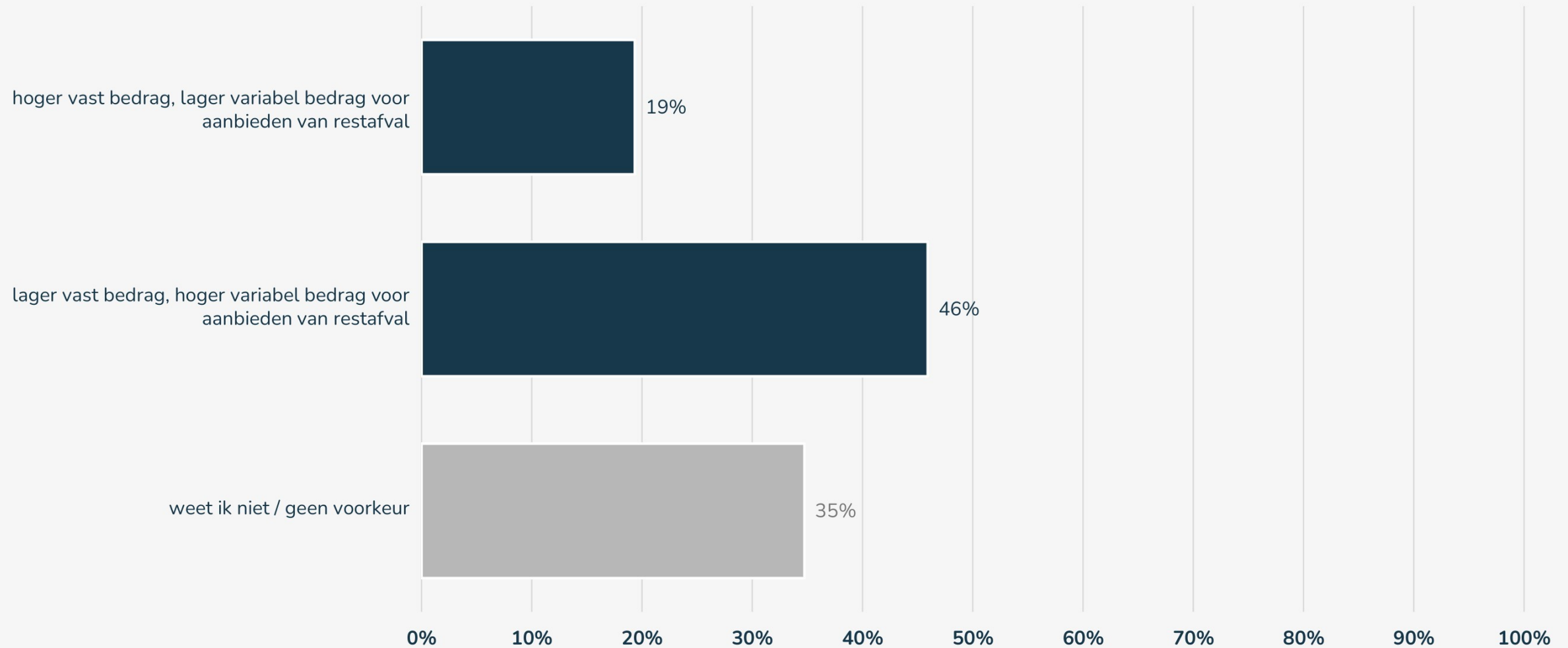
Hiernaast valt vooral op dat een positieve houding ten opzichte van de invoering van gedifferentieerde tarieven, sterk samenhangt met de attitude dat het stimuleren van beter scheiden en een eerlijke kostenverdeling belangrijk zijn.

helemaal geen invloed geen invloed neutraal invloed zeer veel invloed n.v.t / weet niet gemiddelde scores op vijfpuntenschaal

2.2 Gedifferentieerde tarieven | voorkeurssituatie

Mochten gedifferentieerde tarieven ingevoerd worden, welk van de volgende situaties zou uw voorkeur hebben?

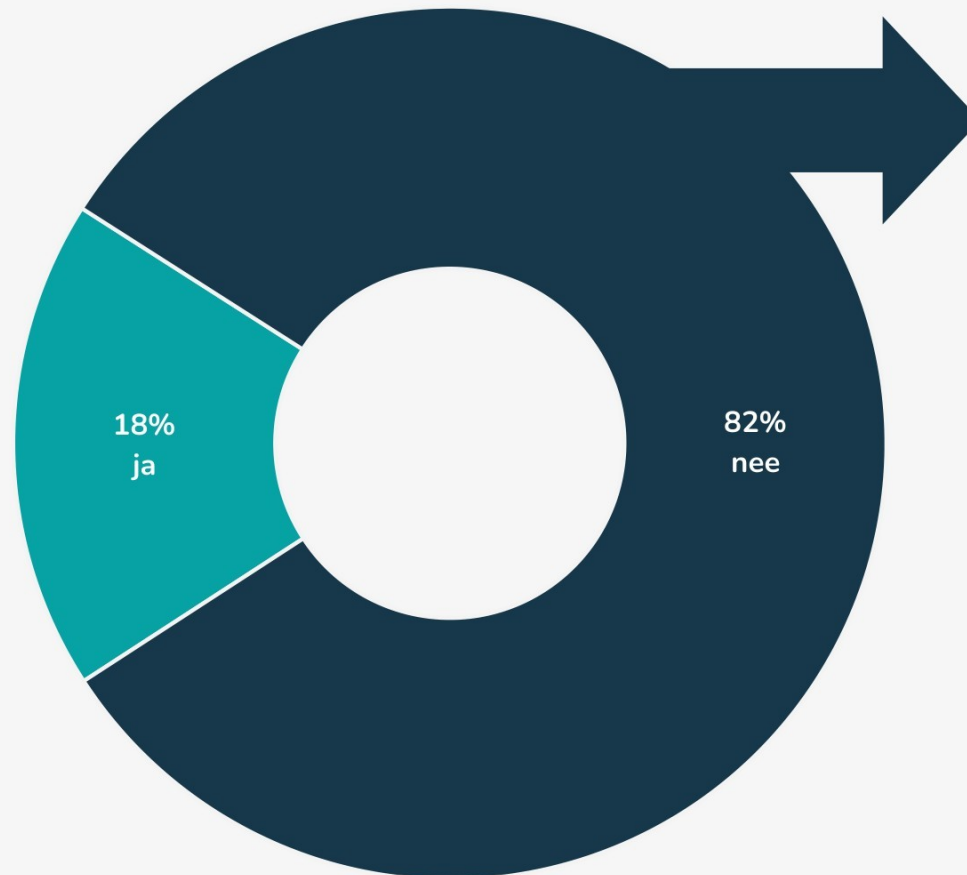
basis = alle respondenten (inwoners | n=2.476)



2.3 Inzameling restafval | Oosthuizen

Maakt u al gebruik van ondergrondse containers?

basis = respondenten uit Oosthuizen (inwoners | n=313)



Hieronder staat hoe men staat tegenover het plaatsen van ondergrondse containers in plaats van het gebruik van minicontainers.

basis = respondenten uit Oosthuizen die nog geen gebruik maken van ondergrondse containers (inwoners | n=256)

Hoe staat u tegenover het mogelijk plaatsen van ondergrondse containers in uw wijk in plaats van het gebruik van minicontainers?



Kunt u aangeven waarom u **<(zeer) negatief / neutraal / (zeer) positief>** staat tegenover het plaatsen van ondergrondse containers?

basis = respondenten uit Oosthuizen die nog geen gebruik maken van ondergrondse containers (inwoners | n=256)

(zeer) negatief

(n=155) | 6% kan niets noemen

De (zeer) negatieve groep verwacht dat ondergrondse containers leiden tot meer zwerfafval, bijplaatsingen en ongedierte, vooral wanneer containers vol zijn of storingen hebben. Ook wordt gevreesd voor stankoverlast en een rommelige, minder aantrekkelijke leefomgeving.

Daarnaast ervaren veel respondenten, met name ouderen en minder mobiele bewoners, het lopen en sjouwen met afvalzakken als onpraktisch of niet haalbaar. Het huidige systeem met minicontainers aan huis wordt als comfortabeler en beter passend bij hun situatie gezien.

Tot slot is er weinig vertrouwen in de betrouwbaarheid en het beheer van ondergrondse containers. Men vreest storingen, hogere kosten en een verslechtering van het straatbeeld en de leefbaarheid, waardoor de voorgestelde verandering vooral als een achteruitgang wordt ervaren.

neutraal

(n=36) | 22% kan niets noemen

De neutrale groep ziet zowel voor- als nadelen en heeft geen uitgesproken voorkeur. Het functioneren van ondergrondse containers hangt volgens hen sterk af van plaatsing, loopafstand, capaciteit en de frequentie van legen.

Een veelgenoemde zorg is dat volle containers of kleine openingen leiden tot afval naast de container, met zwerfafval en mogelijke overlast tot gevolg. Tegelijkertijd worden voordelen genoemd, zoals minder zichtbare containers en mogelijk efficiëntere inzameling.

Daarnaast verschilt het gebruiksgemak per bewoner. Wat voor de één praktisch is, kan voor ouderen of minder mobiele mensen lastig zijn. De minicontainer wordt als prima ervaren, maar ondergrondse containers zijn acceptabel mits ze dichtbij staan en goed worden beheerd.

(zeer) positief

(n=57) | 12% kan niets noemen

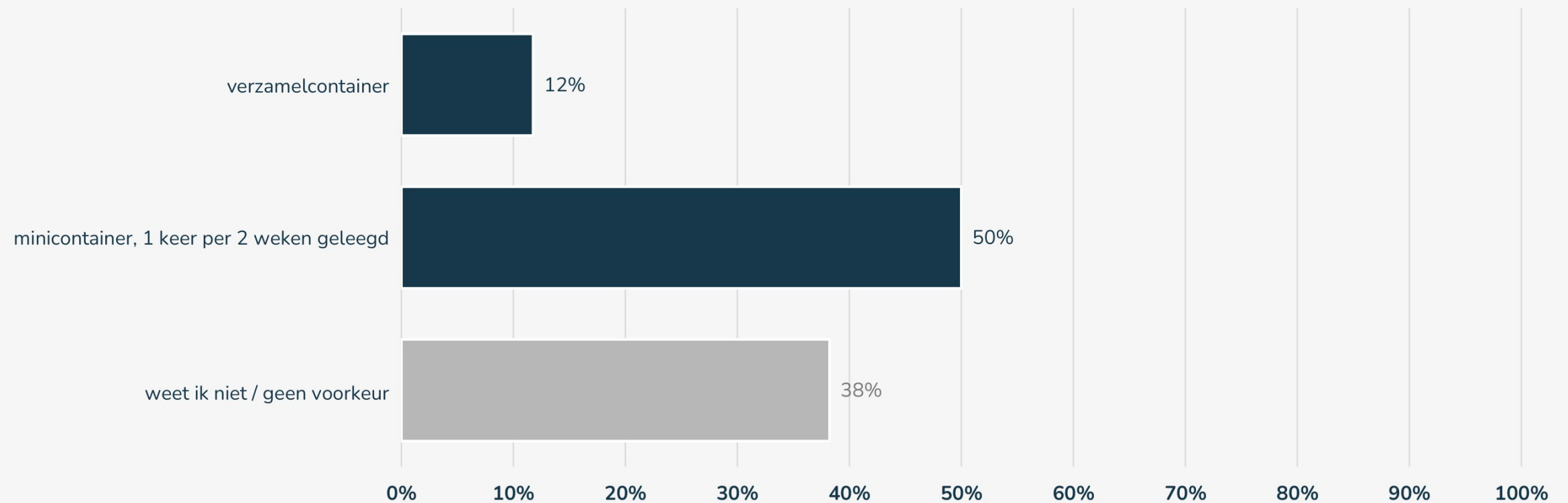
De (zeer) positieve groep ziet ondergrondse containers als praktischer en netter dan minicontainers. Men waardeert vooral dat afval op elk moment kan worden weggebracht, zonder afhankelijk te zijn van vaste ophaaldagen, wat als hygiënischer wordt ervaren.

Daarnaast vinden respondenten het een voordeel dat er geen containers meer in de tuin, op de stoep of in het straatbeeld staan. Dit bespaart ruimte, zorgt voor een nettere wijk en vermindert het gedoe met bakken. Ook wordt verwacht dat het efficiënter is voor de inzameldienst en mogelijk kosten bespaart.

Tot slot noemen sommige respondenten dat ondergrondse containers meer inzicht geven in afvalaanbod en bewoners meer regie geven. Daarbij wordt wel benadrukt dat goed beheer en handhaving nodig zijn om bijplaatsingen te voorkomen.

Op uw adres wordt het restafval nu ingezameld in losse zakken. In de rest van de gemeente Edam-Volendam wordt het restafval ingezameld middels minicontainers of ondergrondse containers. De gemeente Edam-Volendam gaat de inzameling in de gehele gemeente gelijk trekken. Net als in de rest van de gemeente, waar men minicontainers heeft, wordt het restafval 1 keer per 2 weken opgehaald of middels een verzamelcontainer in de wijk ingezameld.

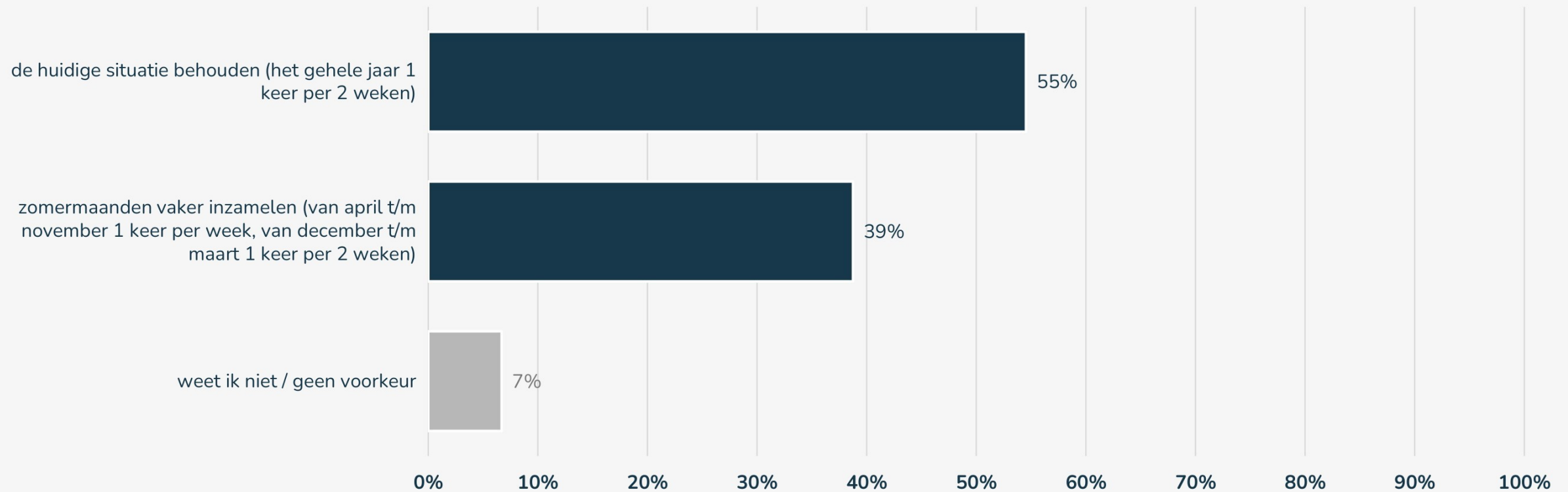
Welk van de volgende manieren van inzameling van restafval zou uw voorkeur hebben?
basis = respondenten waar het restafval nog wordt ingezameld in losse zakken (inwoners | n=34)



In Edam en Volendam wordt het GFT-afval (groente-, fruit- en tuinafval) in de zomermaanden (van april t/m november) 1 keer per week ingezameld en in de wintermaanden (december t/m maart) 1 keer per 2 weken. In de voormalige gemeente Zeevang wordt het GFT-afval het gehele jaar 1 keer per 2 weken ingezameld.

Welk van de volgende situaties zou uw voorkeur hebben?

basis = respondenten uit voormalige gemeente Zeevang (inwoners | n=209)



In de voormalige gemeente Zeevang wordt grof huishoudelijk afval op afspraak gratis aan huis opgehaald. In Edam en Volendam is er iedere twee weken een vaste inzamelroute waarbij inwoners hun grof huishoudelijk afval zonder aanmelding gratis langs de straat kunnen zetten. De kosten van het gratis ophalen van grof huishoudelijk afval zijn hoog. Elke inwoner betaalt hier aan mee, terwijl niet iedereen er gebruik van maakt.

Hieronder is te zien hoe men tegenover verschillende aspecten met betrekking tot de inzameling van grof afval staat.

basis = alle respondenten (inwoners | n=2.476)

Hoe staat u tegenover...



Inwoners kunnen onbeperkt grof huishoudelijk afval en puin naar de milieustraat brengen. Omdat de controle bij de ingang minimaal is, kunnen ook mensen van buiten de gemeente hier gebruik van maken. Hierdoor lopen de kosten voor de gemeente op.

Hieronder is te zien hoe men tegenover de invoer van toegangspassen voor de milieustraat staat.

basis = alle respondenten (inwoners | n=2.476)



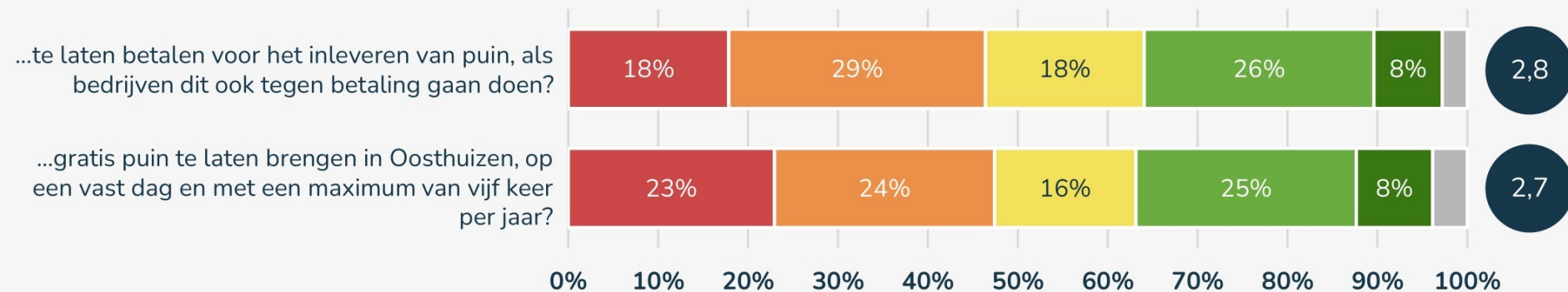
2.5 Inzameling grof afval | puin

De gemeente wil de oplopende kosten van de milieustraten beperken. Daarom wordt gekeken naar veranderingen bij het inleveren van grof huishoudelijk afval en puin. Eén mogelijkheid is dat inwoners in Volendam voortaan moeten betalen wanneer zij puin naar de milieustraat brengen. Een andere mogelijkheid is dat puin niet langer in Volendam kan worden ingeleverd, maar alleen nog in Oosthuizen. Dit zou dan gratis blijven, maar kan slechts op een vaste dag van de week en maximaal vijf keer per jaar.

Hieronder is te zien hoe men tegenover de verschillende mogelijkheden voor het inleveren van puin staat.

basis = alle respondenten (inwoners | n=2.476)

Hoe staat u tegenover het idee om inwoners...



2.6 Achtergrondkenmerken

Leeftijdsgroepen	n	%
18 t/m 39 jaar	325	13%
40 t/m 59 jaar	829	33%
60 t/m 79 jaar	1.039	42%
80 jaar en ouder	131	5%
wil ik niet zeggen	152	6%
Totaal	2.476	100%

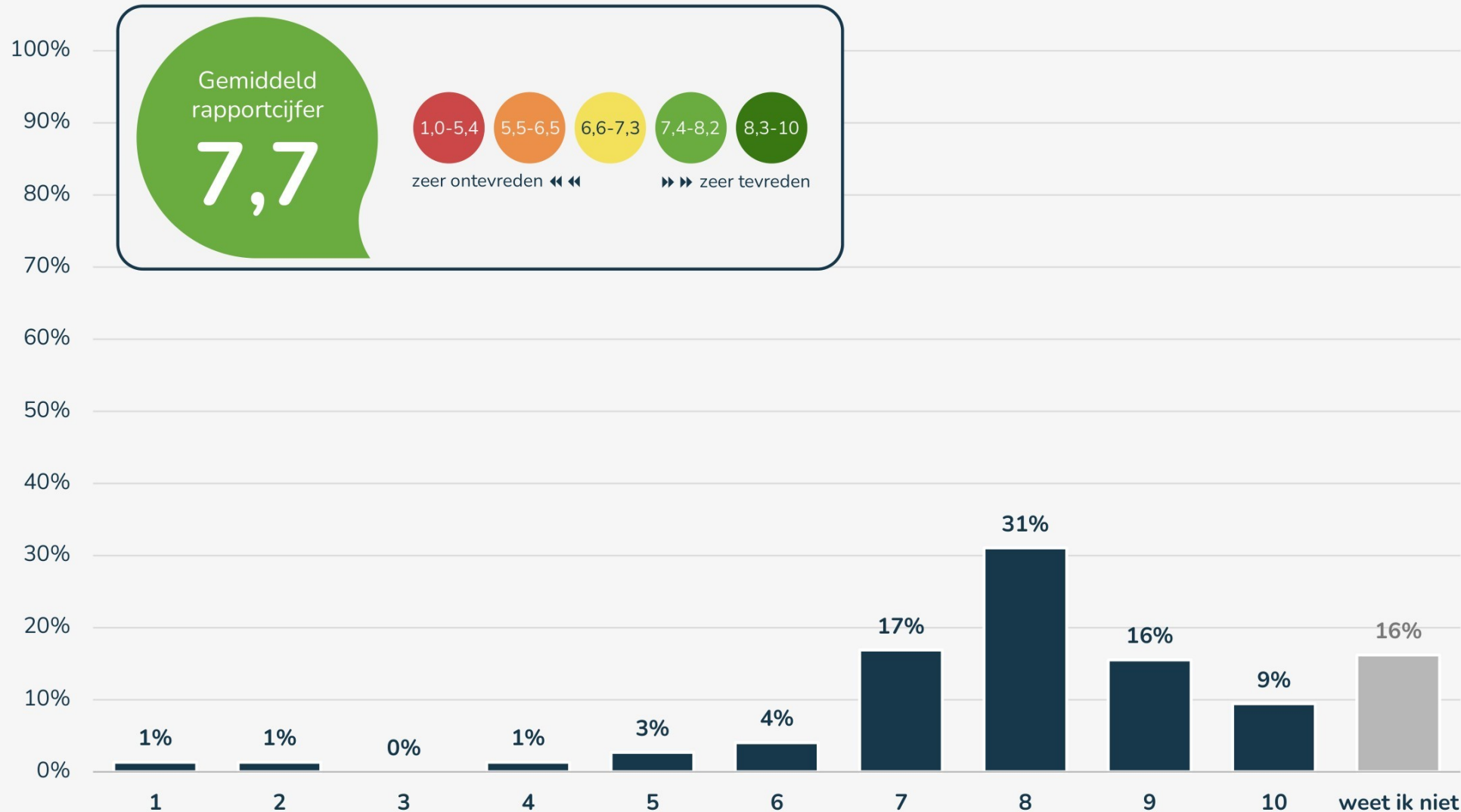
Grootte huishouden	n	%
1 persoon	423	17%
2 personen	1.089	44%
3 personen	323	13%
4 personen	423	17%
5 personen	110	4%
6 personen of meer	16	1%
wil ik niet zeggen	92	4%
Totaal	2.476	100%

3. Resultaten bedrijven

3.1 Algemeen | beoordeling bedrijfsafvalinzameling

Met welk rapportcijfer beoordeelt u de bedrijfsafvalinzameling in het algemeen?

basis = respondenten met bedrijfsafval (bedrijven | n=148)



Gemiddeld
rapportcijfer

7,7

Veel ondernemers geven aan dat zij geen gebruik maken van de gemeentelijke bedrijfsafvalinzameling, vooral omdat zij eigen contracten hebben met externe afvalverwerkers of nauwelijks bedrijfsafval produceren. Onder de ondernemers die wél gebruikmaken van de gemeentelijke voorzieningen is het beeld overwegend positief: zij waarderen de overzichtelijkheid, bereikbaarheid, behulpzaamheid van medewerkers en de netheid van de milieustraten. Tegelijkertijd worden enkele duidelijke knelpunten genoemd, zoals beperkte openingstijden, onduidelijke of oneerlijke regels voor bedrijven en praktische belemmeringen bij het storten van afval.

Een groot deel van de bedrijven laat het afval ophalen door commerciële partijen als Renewi, GP Groot en De Graaf. Dit biedt hen volgens eigen zeggen duidelijkheid, regelmaat en gemak. Ook is er een aanzienlijke groep ondernemers die nauwelijks bedrijfsafval heeft, waardoor gemeentelijke bedrijfsafvalinzameling niet relevant is. Ook blijkt er bij sommige bedrijven onzekerheid over wat wel of niet is toegestaan: men denkt soms dat de gemeente geen bedrijfsafval mag innemen, of alleen particulieren bedient, waardoor het gemeentelijke aanbod niet in beeld komt.

Onder gebruikers van de milieustraat is de algemene tevredenheid hoog. De locaties worden ervaren als netjes, overzichtelijk en goed ingericht voor gescheiden afvalstromen. Medewerkers worden vrijwel altijd omschreven als vriendelijk, behulpzaam en duidelijk in hun aanwijzingen. Voor veel ondernemers verloopt het brengen van afval hierdoor vlot en zonder problemen. Ook de toegankelijkheid van de locaties, zoals bereikbaarheid en indeling, wordt vaak positief genoemd.

Naast deze positieve ervaringen is er ook kritiek. Verschillende ondernemers vinden de regels rondom bedrijfsafval niet altijd eerlijk of transparant, bijvoorbeeld door verschillen in betaalplicht tussen bedrijven met en zonder logo. Daarnaast worden de openingstijden van milieustraten, vooral in Oosthuizen, als te beperkt ervaren. Ook zijn er opmerkingen over krappe of volle stortplekken, beperkte doorstroming en het ontbreken van grofvuilinzameling op bedrijventerreinen.

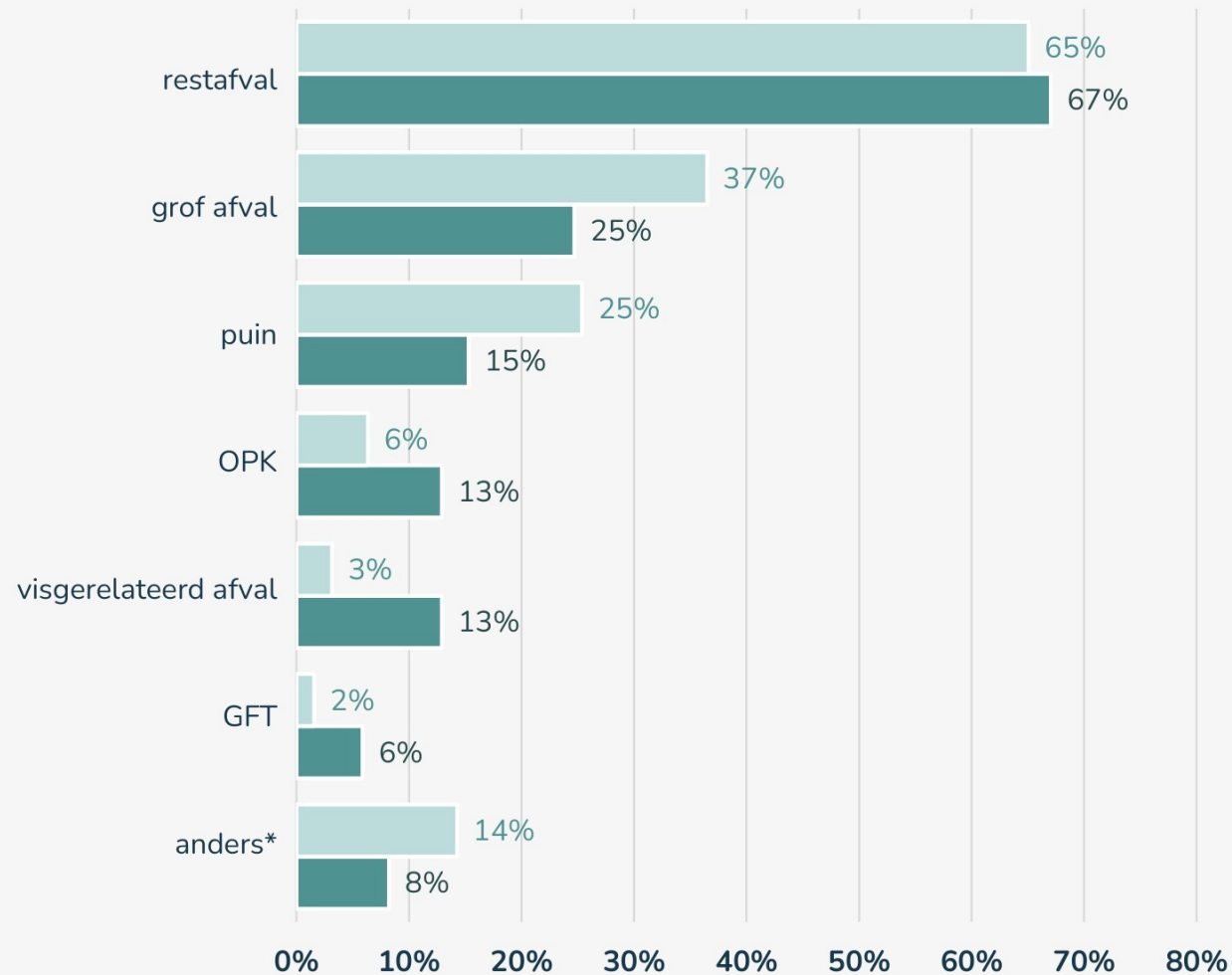
Als geheel ontstaat een beeld waarin de milieustraten goed functioneren voor ondernemers die er gebruik van maken. Maar veel bedrijven maken geen gebruik van de gemeentelijke bedrijfsafvalinzameling vanwege eigen contracten en beperkte afvalproductie. Onduidelijkheid over de mogelijkheden speelt hierbij ook een rol. De belangrijkste verbeterpunten liggen bij een (zichtbaar) duidelijker beleid, ruimere toegankelijkheid en praktische afhandeling.

3.2 Huidige situatie | bedrijfsafval

Wat voor bedrijfsafval heeft u?

basis = respondenten met bedrijfsafval (bedrijven | n=148) | meerdere antwoorden mogelijk

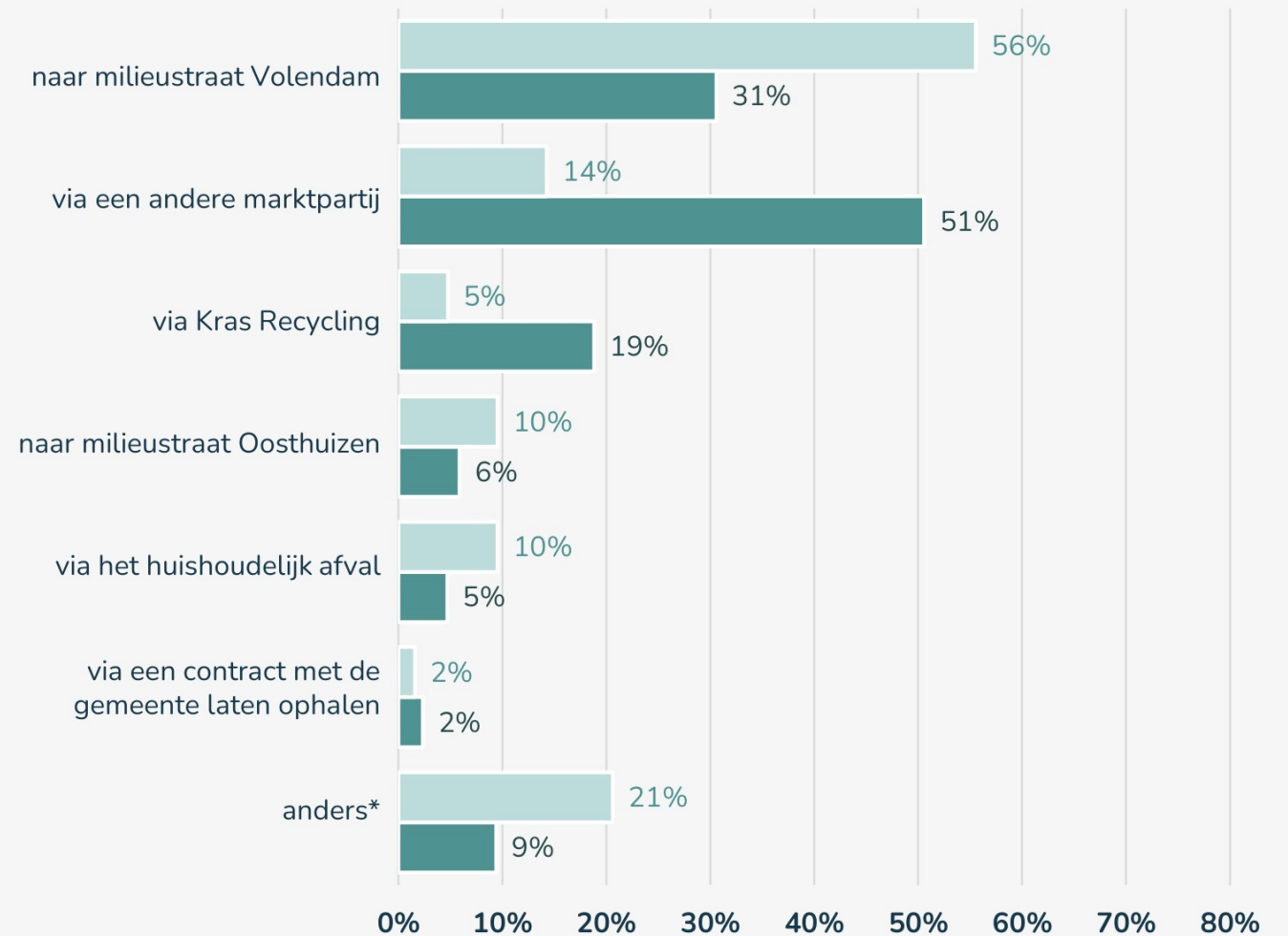
*bij anders zijn zeer uiteenlopende antwoorden gegeven



Hoe voert u momenteel uw bedrijfsafval af?

basis = respondenten met bedrijfsafval (bedrijven | n=148) | meerdere antwoorden mogelijk

*bij anders zijn zeer uiteenlopende antwoorden gegeven



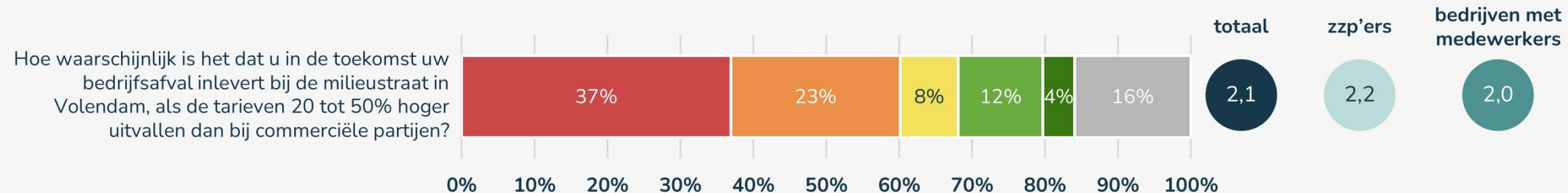
zzp'ers

bedrijven met medewerkers

3.3 Gebruik milieustraat Volendam | waarschijnlijkheid

Hieronder is te zien hoe waarschijnlijk men het vindt dat in de toekomst het bedrijfsafval ingeleverd wordt bij de milieustraat in Volendam.

basis = respondenten met bedrijfsafval (bedrijven | n=148)



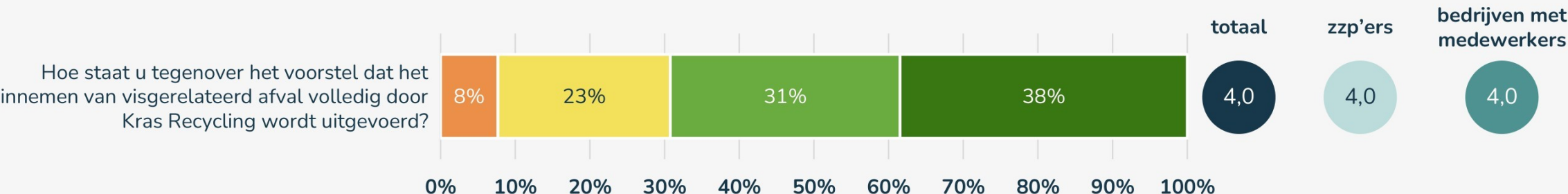
De ondernemers die hebben aangegeven dat zij (zeer) waarschijnlijk gebruik zouden maken van de milieustraat in Volendam, lichtten toe dat vooral gemak daarbij de doorslag geeft. De milieustraat ligt dichtbij, is goed bereikbaar, men kan er vrijwel altijd terecht en het afvoeren gaat snel en eenvoudig. Voor deze groep ondernemers weegt dit zwaarder dan een mogelijk 20-50% hoger tarief ten opzichte van commerciële aanbieders, zeker bij kleinere hoeveelheden afval.

Daarnaast wordt genoemd dat commerciële aanbieders in sommige gevallen juist duurder of minder flexibel zijn, of dat alternatieven beperkt zijn. Voor een aantal bedrijven is het bovendien logisch om te betalen voor een nette en betrouwbare manier van afvoeren, waarbij men het afval niet bij klanten hoeft achter te laten en overlast (zoals zwerfvuil of ongedierte) wordt voorkomen. Sommige ondernemers geven aan dat zij de kosten kunnen doorberekenen aan klanten, waardoor een hoger tarief minder zwaar weegt.

Een kleinere groep benadrukt dat de service en faciliteiten van de gemeentelijke milieustraat goed zijn en dat marktconforme of iets hogere tarieven acceptabel zijn. Ook wordt gewezen op het ontbreken van realistische alternatieven: voor veel kleine zelfstandigen is een eigen container geen optie, en meer afval op straat is niet wenselijk. Tot slot wordt aangegeven dat men bereid is te betalen voor een schoon, geordend en toegankelijk systeem, zeker wanneer het prijsverschil met commerciële partijen beperkt blijft.

Hieronder is te zien hoe men tegenover de inname van visgerelateerd afval door Kras Recycling staat.

basis = respondenten met visgerelateerd afval (bedrijven | n=13)



De meeste respondenten met visgerelateerd afval staan positief tot zeer positief tegenover het volledig laten uitvoeren van het innemen van dit afval door Kras Recycling. Zij geven aan dat Kras dit nu al (gedeeltelijk) doet en dat dit volgens hen goed, professioneel en gespecialiseerd wordt uitgevoerd. Ook wordt de verwachting uitgesproken dat Kras als gespecialiseerd bedrijf dit efficiënter kan doen dan de gemeente, met betere dienstverlening, ruimere openingstijden en praktisch gemak voor de aanbieders. Enkele respondenten wijzen erop dat Kras voor de lokale gemeenschap een belangrijke rol speelt en dat continuïteit wenselijk is. De belangrijkste zorg is dat de tarieven mogelijk zullen stijgen wanneer Kras de volledige uitvoering op zich neemt. Als de kosten gelijk blijven, heeft men er geen bezwaar tegen.

Er ontstaat een beeld waarin de meerderheid vertrouwen heeft in Kras als uitvoerende partij, mits service en kosten beheersbaar blijven.

3.5 Achtergrondkenmerken

Aantal medewerkers	n	%
geen (ik ben ZZP'er)	63	43%
1 medewerker	17	11%
2 t/m 9 medewerkers	45	30%
10 t/m 49 medewerkers	22	15%
50 t/m 250 medewerkers	1	1%
meer dan 250 medewerkers	0	0%
Totaal	148	100%

Sector	n	%
landbouw, bosbouw en visserij	8	5%
industrie	2	1%
bouw en installatietechniek	37	25%
handel in en reparatie van auto's	2	1%
groothandel	4	3%
detailhandel	27	18%
logies, maaltijd- en drankverstrekking	10	7%
informatie en communicatie	3	2%
financiële instellingen	2	1%
onroerend goed	1	1%
zakelijke dienstverlening	14	9%
onderwijs, openbaar bestuur en overheid	4	3%
zorg	5	3%
cultuur	1	1%
sport en recreatie	6	4%
overige dienstverlening	14	9%
anders	8	5%
Totaal	148	100%

4. Conclusie en aanbevelingen

Algemeen beeld

De resultaten laten zien dat inwoners over het geheel genomen tevreden zijn met de huidige afvalinzameling in Edam-Volendam. Het systeem wordt als duidelijk en betrouwbaar ervaren en sluit goed aan op de dagelijkse praktijk. Vooral de stromen restafval, GFT, oud papier en glas worden consequent positief beoordeeld en vormen daarmee een sterk fundament. Tegelijkertijd wordt zichtbaar dat de waardering voor het systeem minder eenduidig is wanneer het gaat om toekomstige veranderingen. Met name met betrekking tot gedifferentieerde tarieven en andere mogelijke maatregelen zijn meningen vaak verdeeld en ontstaan verschillen tussen groepen, wat onderstreept dat draagvlak per onderwerp en per doelgroep sterk kan variëren.

Algemene tevredenheid over afvalinzameling

Inwoners beoordelen de totale afvalinzameling gemiddeld met een 7,9, waarbij vooral restafval, GFT en oud papier positief opvallen. Glas wordt eveneens goed gewaardeerd. Minder hoge beoordelingen gelden voor textielinzameling en in iets sterkere mate voor grof afval. PMD via restafval wordt het minst positief beoordeeld, wat mogelijk samenhangt met beperkte mogelijkheden om dit gescheiden aan te bieden.

Houding tegenover gedifferentieerde tarieven

De houding ten opzichte van gedifferentieerde tarieven is duidelijk verdeeld onder inwoners. Hoewel bijna iedereen de omschrijving van dit principe begrijpt, verschillen inwoners sterk in hoe zij een mogelijke invoering waarderen. Een aanzienlijk deel van de inwoners staat (zeer) negatief tegenover de invoering van gedifferentieerde tarieven (43%), vooral vanwege zorgen over eerlijkheid, uitvoerbaarheid en mogelijke kostenstijgingen. Een kleinere maar substantiële groep (32%) staat (zeer) positief tegenover invoering, omdat zij financiële prikkels zien als een eerlijke manier om goed scheiden te belonen. De resterende 23% staat neutraal tegenover de invoering.

De factoren die de houding het sterkst beïnvloeden zijn de verwachte praktische uitvoerbaarheid, de waargenomen eerlijkheid van de kostenverdeling en de duidelijkheid van de communicatie over vaste en variabele kosten. Ook de voorkeuren rondom tariefopbouw laten verdeeldheid zien: 46% kiest voor een laag vast en hoog variabel bedrag, terwijl 19% de omgekeerde verhouding prefereert. Deze cijfers onderstrepen het belang van transparante uitleg en een zorgvuldige introductie wanneer de gemeente gedifferentieerde tarieven zou willen invoeren.

Inzameling van restafval

De resultaten rondom de inzameling van restafval laten zien dat voorkeuren sterk afhankelijk zijn van de kern en de huidige wijze van inzameling. In Oosthuizen is de meerderheid van de inwoners die nog geen ondergrondse containers gebruikt kritisch over de mogelijke invoering daarvan, vooral vanwege zorgen over loopafstanden, storingen en afvaldumping.

In gebieden waar restafval nog in losse zakken wordt ingezameld, bestaat duidelijk behoefte aan minicontainers; slechts 12% geeft de voorkeur aan inzameling via verzamelcontainers.

Inzameling van GFT

De GFT-inzameling wordt in de voormalige gemeente Zeevang door de meeste inwoners als passend ervaren (55%). Een substantieel deel (39%) geeft echter aan in de zomermaanden liever een hogere inzamel frequentie te hebben vanwege overlast en grotere hoeveelheden tuinafval.

Inzameling van grof afval

Het voorstel om grof afval in de hele gemeente op afspraak op te halen, zoals eerder in Zeevang, wordt gemiddeld positief beoordeeld. Het idee om inwoners te laten betalen voor het aanbieden van grof afval krijgt echter een minder positieve waardering.

Het invoeren van een toegangspas voor de milieustraat wordt door een grote meerderheid positief of zeer positief ontvangen. Voor het inleveren van puin zijn de meningen over de betaalvariant en de optie waarbij puin gratis in Oosthuizen kan worden ingeleverd op een vaste dag dicht sterk verdeeld. Geen van beide opties geniet een duidelijke voorkeur.

Algemene tevredenheid over de bedrijfsafvalinzameling

Bedrijven die gebruikmaken van bedrijfsafvalinzameling geven hier gemiddeld een rapportcijfer van 7,7 aan. Uit de toelichtingen blijkt dat veel ondernemers geen gebruikmaken van de gemeentelijke inzameling, omdat zij eigen contracten hebben of omdat zij weinig bedrijfsafval hebben. Onder de groep die wél gebruikmaakt van de gemeentelijke voorzieningen ontstaat een overwegend positief beeld. De milieustraten worden gezien als netjes en overzichtelijk en medewerkers worden omschreven als vriendelijk en behulpzaam. Ondanks de positieve waardering zijn er ook enkele aandachtspunten zichtbaar. Een deel van de ondernemers ervaart beperkingen in openingstijden, met name bij de milieustraat in Oosthuizen, en geeft aan dat regels rondom het aanleveren van bedrijfsafval niet altijd even duidelijk zijn. Daarnaast worden incidentele praktische hindernissen genoemd, zoals drukte op piekmomenten of beperkte ruimte. Deze knelpunten bieden aanknopingspunten voor verbetering, maar doen geen afbreuk aan het overwegend positieve beeld dat ondernemers hebben van de huidige mogelijkheden voor bedrijfsafval.

Huidige situatie

De soorten bedrijfsafval lopen uiteen, waarbij restafval het meest voorkomt. Andere veelgenoemde stromen zijn grof afval, puin en papier/karton. Een deel van de ondernemers heeft daarnaast visgerelateerd afval of andere afvalstromen. De manier waarop dit afval wordt afgevoerd verschilt sterk: veel bedrijven maken gebruik van commerciële marktpartijen, zoals externe afvalinzamelaars of recyclingbedrijven. Een aanzienlijk deel brengt bedrijfsafval naar de milieustraten in Volendam of Oosthuizen. Een kleiner deel laat afval via de gemeente ophalen of voert het af via het huishoudelijk afval.

Gebruik milieustraat Volendam

Wanneer ondernemers wordt gevraagd of zij in de toekomst bedrijfsafval zouden inleveren bij de milieustraat in Volendam wanneer de tarieven daar 20 tot 50 procent hoger zouden liggen dan bij commerciële aanbieders, geeft een grote groep aan dit onwaarschijnlijk te vinden. Een kleinere groep acht dit juist wel waarschijnlijk. Ondernemers die het wel als een realistische optie zien, noemen vooral het gemak en de nabijheid van de milieustraat als reden. Zij ervaren de locatie als goed bereikbaar en waarderen dat zij het afval snel en eenvoudig kunnen afvoeren. Sommigen geven aan dat de hogere kosten acceptabel zijn wanneer deze doorberekend kunnen worden aan klanten of wanneer commerciële alternatieven minder flexibiliteit bieden.

Inzameling visgerelateerd afval

Binnen de kleine groep ondernemers die visgerelateerd afval heeft, is de houding tegenover het volledig laten uitvoeren van de inname door Kras Recycling overwegend positief. Kras verzorgt deze inname deels al, wat door ondernemers wordt gezien als professioneel en efficiënt. Ook de verwachting dat een gespecialiseerde partij betere dienstverlening kan bieden, speelt voor deze groep een rol. Een aandachtspunt dat wordt genoemd, is de mogelijkheid dat de tarieven omhoog zouden gaan wanneer Kras de volledige uitvoering op zich neemt. Zolang de kosten beheersbaar blijven, wordt de voorgestelde werkwijze echter als passend ervaren.

1. Leg gedifferentieerde tarieven goed uit voor invoering

Het draagvlak voor gedifferentieerde tarieven is sterk verdeeld. Onzekerheid over kosten, registratie en praktische gevolgen leidt tot weerstand, hoewel velen ook de voordelen zien van het stimuleren van beter scheiden en een eerlijkere kostenverdeling. Om het draagvlak voor deze maatregel te vergroten, is het noodzakelijk dat inwoners vooraf volledig en helder inzicht krijgen in de werking van gedifferentieerde tarieven. Dat betekent heldere informatie over de tariefstructuur, concrete voorbeelden, uitleg over registratie en uitleg over maatregelen die genomen worden om ongewenste neveneffecten zoals afvaldumping en bewust verkeerd scheiden tegen te gaan. Zorgvuldige invulling van de randvoorwaarden en heldere communicatie over de werking van het systeem zijn kortom essentieel om gedifferentieerde tarieven te laten functioneren.

2. Betrek inwoners nauw bij de besluitvorming rond ondergrondse containers in Oosthuizen

In Oosthuizen bestaat aanzienlijke terughoudendheid ten opzichte van ondergrondse containers. Vanuit de behoefte van inwoners is het op dit moment niet aan te raden om deze maatregel door te voeren. Bewoners maken zich zorgen over loopafstanden, storingen en bijplaatsingen. Deze zorgen raken direct aan de leefbaarheid van de buurt en verdienen daarom een zorgvuldige aanpak. Mocht de gemeente het plaatsen van ondergrondse containers verder willen verkennen, is het belangrijk dat inwoners actief worden betrokken bij de locatiekeuze van ondergrondse containers. Wijkgerichte participatie maakt het mogelijk om gezamenlijk te bepalen welke plekken logisch, veilig en werkbaar zijn. Daarnaast is betrouwbaar beheer essentieel, met snelle storingsafhandeling en voldoende capaciteit op momenten van piekbelasting. Voor minder mobiele inwoners is aan te raden om aanvullende oplossingen beschikbaar te stellen. Door goed uit te leggen welke voordelen ondergrondse containers bieden, zoals minder rommel in het straatbeeld en meer flexibiliteit, kan de acceptatie worden vergroot.

3. Uniformeer de inzameling door adressen met losse zakken om te zetten naar minicontainers

In de gebieden waar nog gebruik wordt gemaakt van losse zakken blijkt een duidelijke voorkeur voor minicontainers. De harmonisatie van het restafvalbeleid, waarbij minicontainers de standaard worden, zorgt voor eenduidigheid en sluit beter aan bij de behoeften van inwoners. Het ligt daarom voor de hand om deze overstap door te voeren. Heldere uitleg over het waarom van deze harmonisatie helpt om begrip en draagvlak verder te bevorderen.

4. Pas de inzamelfrequentie van GFT in Zeevang aan in de zomermaanden

Uit het onderzoek blijkt dat de meerderheid van de inwoners (55%) in de voormalige gemeente Zeevang tevreden is met de huidige inzamelfrequentie van GFT, waarbij het afval het hele jaar door eens per twee weken wordt opgehaald. Tegelijkertijd geeft een substantiële groep inwoners (39%) aan dat zij in de zomermaanden behoefte hebben aan een wekelijkse inzameling, omdat warm weer en hogere volumes tuinafval leiden tot stankoverlast en volle bakken. Op basis van deze voorkeuren ligt het voor de hand om de inzamelfrequentie in Zeevang aan te passen aan de seizoensgebonden behoeften: wekelijks inzamelen in de zomermaanden en tweewekelijks in de winter, zoals al gebruikelijk is in de rest van de gemeente. Deze aanpassing sluit beter aan op de praktijk van inwoners en vermindert overlast in perioden waarin dit het meest nodig is. Omdat inwoners die de huidige frequentie willen behouden niet verplicht zijn het GFT wekelijks aan te bieden, wordt verwacht dat deze groep weinig hinder zal ervaren. Zij behouden dezelfde flexibiliteit als nu, terwijl andere inwoners profiteren van extra inzameling wanneer dat voor hen relevant is. Hierdoor ontstaat een regeling die voor alle groepen werkbaar en acceptabel is.

5. Voer één gemeentelijk systeem voor grof afval in, met duidelijke communicatie over kosten en sterke randvoorwaarden

Het ophalen van grof afval op afspraak sluit goed aan bij de wensen van het grootste deel van de inwoners. Dit maakt het een logische keuze voor een gemeentebrede werkwijze. Wel blijkt uit het onderzoek dat het invoeren van kosten voor het aanbieden van grofvuil tot weerstand kan leiden. Daarom is het belangrijk dat de gemeente helder uitlegt waarom kostenheffing nodig is en hoe dit bijdraagt aan een eerlijker en efficiënter systeem. Transparante communicatie over de kosten en de voordelen, zoals minder bijplaatsingen, een netter straatbeeld en een betere inzet van capaciteit, helpt om begrip te creëren. Daarnaast is het essentieel dat de dienstverlening zelf sterk is ingericht. Een afspraaksysteem werkt alleen goed wanneer inwoners kunnen rekenen op voldoende flexibiliteit, korte wachttijden en duidelijke informatie over wat wel en niet wordt meegenomen. Door deze randvoorwaarden te borgen, wordt de acceptatie voor kostenheffing waarschijnlijk ook groter.

6. Voer een toegangspas voor de milieustraten in om eerlijk gebruik te waarborgen

De invoering van een toegangspas kan rekenen op brede steun onder inwoners. Zij zien de pas als een middel om misbruik door niet-inwoners te voorkomen en de kosten eerlijker te verdelen. De toegangspas ligt daarmee voor de hand als logische en gedragen maatregel. Duidelijke informatie over de werking van de pas en de voordelen voor inwoners draagt bij aan een soepele invoering.

7. Maak samen met inwoners een keuze voor de inzameling van puin

De onderzoeksresultaten laten zien dat inwoners verdeeld zijn over de verschillende opties voor het inleveren van puin. Er is geen duidelijke voorkeur voor betalen bij de milieustraat in Volendam, noch voor de variant waarbij puin gratis, maar op een vaste dag en beperkt aantal keren in Oosthuizen, kan worden ingeleverd. Hierdoor is elke mogelijke maatregel op dit moment vanuit inwonersperspectief nog niet besluitrijp. Gezien de verdeeldheid is het belangrijk om inwoners actief te betrekken bij het vervolg. Duidelijke, toegankelijke communicatie over de noodzaak van verandering van de huidige werkwijze, alsmede gevolgen, voordelen en beperkingen van beide varianten helpt inwoners om een goed geïnformeerde afweging te maken.

8. Besteed de inname van visgerelateerd afval volledig uit aan Kras Recycling

Ondernemers met visgerelateerd afval staan positief tegenover een volledige overdracht van de inname aan Kras Recycling. De partij wordt gezien als deskundig, efficiënt en goed toegerust op deze afvalstroom. Volledige uitbesteding ligt daarom voor de hand, mits de kosten en dienstverlening voor ondernemers beheersbaar blijven.

9. Laat het ophalen van bedrijfsafval over aan marktpartijen, met duidelijke communicatie richting ondernemers

Uit het onderzoek blijkt dat veel ondernemers al gebruikmaken van commerciële inzamelaars voor hun bedrijfsafval en deze werkwijze als duidelijk, efficiënt en passend ervaren. De rol van de gemeente is hierdoor beperkt en wordt door ondernemers niet als noodzakelijk gezien. Dit maakt het logisch om het ophalen van bedrijfsafval volledig over te laten aan marktpartijen, mits dit helder en goed onderbouwd wordt gecommuniceerd. Het is daarbij belangrijk dat ondernemers inzicht krijgen in de redenen achter deze keuze, zoals kostendekkendheid, marktwerking en efficiëntie, zodat zij begrijpen waarom de gemeente deze taak niet langer uitvoert. Door duidelijk te maken welke commerciële aanbieders beschikbaar zijn, welke mogelijkheden er bestaan en waar ondernemers rekening mee moeten houden, blijft de overgang voor hen overzichtelijk. Hiermee ontstaat een situatie waarin bedrijfsafval op een professionele, marktconforme manier wordt opgehaald, zonder dat dit ten koste gaat van de duidelijkheid of de continuïteit voor ondernemers.

Als u het écht wilt weten...

Toelichting grondslagen

In dit document kunt u secties vinden die onleesbaar zijn gemaakt. Deze informatie is achterwege gelaten op basis van de Wet open overheid (Woo). De letter die hierbij is vermeld correspondeert met de bijbehorende grondslag in onderstaand overzicht.

J Art. 5.1 lid 2 sub e

Het belang van de openbaarmaking van deze informatie weegt niet op tegen het belang van de eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer van betrokkenen